St 32. V Gorici, v soboto dne 22 marca 1913 Tečaj XLIII.

Izhaja dvakrat na teden, in sicer v torek in soboto ob 4. uri popoldne. Ako pade na ta dneva praznik, izide dan poprej.

Stane na leto . K 10·—
½ leta . . . „ 5·—
¼ „ . . . „ 2·50

Posamične številke stanejo . . 8 vin.

Na naročila brez doposlane naročnine se ne oziramo.

SOČA

Telefon št. 83.

»Vse za narod, svobodo in napredek!« Dr. K. Lavrič.

Uredništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v [illegible] v I. nadstr. na desno.

Upravništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v I. nadstr. na levo v Goriški Tiskarni.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorica.

Oglasi in poslanice se računijo po Petit-vrstah, če tiskano 1-krat 16 vin., 2-krat 14 vin., 3-krat 12 vin. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. Večje črke po prostoru. Reklame in spisi v uredniškem delu 30 vin. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

Bodočnost slovenskega naroda.

(K predavanju dr. Korošca v Gorici 15. marca 1913).

Da bi bilo res tako na naši slovenski severni meji, kakor nam je pripovedoval v soboto »pri jelenu« v Gorici štajerski državni in deželni poslanec dr. Korošec!

Morituri vos salutant! to zastarelo reklo ne velja več, Slovenci napredujemo, rastemo — tako je zvenelo po dvorani, tako trditev je podal mnogobrojnim poslušalcem dr. Korošec. V organizatoričnem pogledu smo Nemce že presegli, v kulturnem pogledu pa ž njimi uspešno konkuriramo. — Kdor je sledil poročilom o ljudskem štetju gledé na našo severno mejo, kdor je čital veselja prekipevajoče članke v nemških listih, ki so s suhimi števili naznanjali nemško prodiranje, kdor sledi delovanju Südmarke na Štajerskem in Koroškem, kdor pozna uspehe Schulvereina ob severni meji, ta je pač začuden vprašal samega sebe: Ali sem prav slišal? Ali je res tam spredaj dr. Korošec iz Štajerske oni govornik, ki tako govori? Kaj torej niso resnična poročila ljudskega štetja, kaj je bilo heilanje Nemcev neutemeljeno, kaj ne odgovarjajo istini tiste po listih naših drugače se množeče vesti, kako se krči naša severna meja — kaj nas je varala obrambna razstava?

Dr. Ilešičevo predavanje o malem narodu je preveval globok pesimizem, ki je pustil v poslušalcih dolgo sled. Štajerski rojak je dr. Ilešič in pravil nam je, kako silijo v ponemčevanje Slovenci sami. Njegova sestra doma na Štajerskem se ni mogla načuditi, kako da on, profesor, svoje otroke vzgaja slovensko: ona bi jih dala v nemško šolo in nemško vzgojila. Naslikal nam je bil položaj, v katerem se nahaja mal narod naš, odprl pa nam vratca k novi bodočnosti v jugoslovanstvu. Dr. Korošec je ostal v svojem predavanju na štajerskih tleh in lepo očrtal potrebo organizacije v raznih slojih: pok kmečko streho, lepo je govoril o organizaciji žene, v hiši trgovca in obrtnika, delavca, posla. Če bi se res tako delalo in če se bo res tako delalo, potem bi smeli upati, da prične veliko obrambno delo ob severni meji, ki bo želo uspehe. Ali v teoriji je marsikaka reč lepa! Die Botschaft hör' ich wohl.... Ne vidimo takega dela na Štajerskem, kakoršno nam je risal dr. Korošec, ne poznamo tistih slovenskih kmetov, ki kupujejo zemljišča v Št. Ilju, ne vidimo napredovanja in rasti, ampak vidimo, kako se umika slovenska meja nemškemu navalu, vidimo, kako je razširjen »Štajerc« in kako zlodejsko se krohotajo Nemci, ko beležijo svoje nove pridobitve ob severni slovenski meji. Pred desetimi leti še je bila v Špilfeldu slovenska pridiga, danes je ni treba več, in potem ni še tako daleč nazaj, ko so v onem kraju cesarja slovenski pozdravili; dandanasnji?! Lansko leto je priobčil ljubljanski »Slovenec« zanimivo črto o žalostnih razmerah v obmejni cerkvi. Do leta 1912. so bile v Cmureku ob slovensko-nemški meji na Štajerskem v tamošnji cerkvi slovenske pridige. Ali namesto slovenskega župnika je prišel Nemec in odpravil slovenske pridige, seveda z dovoljenjem graškega škofa. Krog tisoč Slovencev je prosilo za slovenske pridige in kaplan je Slovenec pa zaman: niso bili uslišani. Kaj le se godi v duši slovenskega kmečkega človeka, ako vidi, kako mu podijo materinščino celo iz cerkve: opeša in kmalu bo Cmurek čisto nemški. Vprašali bi dr. Korošca: Ali se je kdo zganil, da bi bil varoval ta cmureški košček slovenstva pred zatonom? Če ne velja več »morituri vos salutant,« če napredujemo in rastemo!

Tačas, ko so ustanovili »Slovensko stražo«, so v svojem »Narodnoobrambnem vestniku« polagali glavno moč na organizacijo; klicali so po dostopu do mladine potom organizacije. Na to so devali večjo važnost nego na šolo. Da, gledé šole so rekli, da ne vidijo rešitve obmejnih Slovencev v tem, da bi jim ustanavljali šole, ampak mladinska društva so hoteli na strogo katoliškem temelju; ta so priglasili za svoj ideal. Ni čudno potem, če je na sobotnem predavanju tudi dr. Korošec odpravil šolo precej na kratko, pospevši se do nezaslišane trditve: da nemška šola ne germanizira. Nemci mu bodo hvaležni za to trditev; mi pa pravimo, da je potrebna šola in organizacija. Ali možje, ki so napisali prvo številko »Narodnoobrambnega vestnika«, so povedali tudi, da jim gre v glavnem za to, da bodo varovali vero ob meji. V ta namen treba društev na strogo katoliškem temelju, društev, naperjenih proti prodirajočemu protestantizmu. Nemec, kadar presadi Slovencu mejo, hoče biti gotov svojega uspeha: naseljenec je Nemec in nemški vernik, to bo držalo.

Nekdo, ki je slišal obe predavanji, dr. Ilešičevo in dr. Koroščevo, je rekel: Jezen sem bil na dr. Ilešiča, ker primorski Slovenci, ki res napredujemo, pač neradi poslušamo tako pesimistično potreseno predavanje o našem narodu, toda sedaj, ko sem slišal dr. Korošca, moram reči, kako bolje je name vplival končno dr. Ilešičev govor in kako je prazno izvenelo dr. Koroščevo hvalisanje štajerskega napredovanja in raščenja. To uspava, to ne navdušuje, ker ne sloni na trdnih realnih tleh, ampak se suče v neresnici in negotovem svetu problemov; ljubše mi je, kdor mi pove resnico, pa če je še tako bridka, vsaj vem, pri čem sem in kaj je storiti. Te naj se drži tudi dr. Korošec, če pride še kdaj med nas predavat.

Mi verujemo v bodočnost slovenskega naroda — ker verujemo v bodočnost Jugoslovanstva.

Grški kralj Jurij umorjen.

Morilec je Grk Aleksander Schinas.

V sredo je pretresla svet vest, da je bil umorjen grški kralj Jurij, in sicer v Solunu popoludne okoli $5^1/_2$, ko se je vračal v spremstvu svojega adjutanta iz palače svojega sina princa Nikolaja.

Morilec se je skril za oglom ceste Hadži Lazar. Ko je šel kralj preko imenovane ceste, je ustrelil nenadoma nanj morilec iz bližine dveh korakov. Dva orožnika, ki sta sledila kralju, sta se vrgla razkačena na atentatorja in ga aretirala, ne da bi se kaj branil.

Pri prvem strelu je hotel kraljev spremljevalec ustreliti, a morilec je pričel takoj nanj streljati. K sreči je strel odpovedal. Ko je spremljevalec videl, da je atentator aretiran, se je obrnil h kralju v nadi, da ni zadet. A kralj se je med tem že zgrudil pred trgovino nekega trgovca nezavesten na tla. Trgovec je takoj priskočil h kralju, ki ni zinil besedice in ga skušal dvigniti. Na trotoarju ni bilo nobenih sledov krvi. Kralja so odpeljali vojaki v bolnišnico.

Morilca je policija takoj preiskala in našla pri njem več patron. Na vprašanje policije je morilec vedno odgovarjal: »Saj imate sodnijo! Tam bom odgovarjal!« Ker policija le ni hotela odnehati, je odgovoril: »Peljite me na komisarijat, da me množica ne masakrira!« Prepeljali so ga nato v resnici takoj na policijski komisarijat, kjer je izjavil, da se piše **Schinas.** Živel je v tujini in se je po padcu Soluna vrnil v Solun.

Morilec Schinas je Grk in degeneriran človek.

»Agence Havas« poroča iz Soluna: Atentat na grškega kralja se je izvršil ob 5 popoldne. Kralj se je nahajal v spremstvu svojega adjutanta. **Morilec je Grk in se piše Schinas. Sicer je degeneriran človek.**

Atentator je okolu 40 let star. Odklanja odločno vsako izjavo o motivu umora. Izjavlja, da se piše Schinas, da je socijalist. Po obnašanju se zdi, da ni popolnoma normalen in da si ne more biti v svesti posledic svojega dejanja.

Neposredno po atentatu je izbruhnila v Solunu velika panika. Ljudje so kričali po ulicah: »Turki in Židi so umorili kralja!« Prišlo je do krvavih spopadov, pri katerih je bilo 12 Turkov in Židov ubitih, mnogo pa lahko ali težko ranjenih. Šele vojaštvo je napravilo mir in red in pomirilo občinstvo, češ da je morilec žalibog Grk.

Kralj Jurij I.

Kralj Jurij I. se je rodil dne 24. decembra 1845 v Kodanju (Kopenhagen) kot drugi sin danskega kralja Kristijana IX. in naslednik grškega kralja Otona, ki se je moral l. 1862. za časa revolucije odpovedati prestolu.

Dne 30. marca 1863. ga je grška narodna skupščina enoglasno izvolila za

---

POTAPENKO:

Generalova hči.

Prevel: A. M.

(Dalje.)

Hivrja je bila zelo razburjena. Prihod generala je bil zanjo neizrekljivo važen dogodek: ona, kakor tudi Manjička, je videla v vsem tem globoko dramo. Odšli sta domov. Ko pa je Zinajida Petrovna zvedela, kaj se je zgodilo, se je vsa vznemirila.

»Sem bo prišel, gotovo, pri nas pa tak nered! Ali bi obrisala prah s stolov, Hivrja? Ah, Manjička, ali se ne boš preoblekla? Saj ga vendar ne smeva pričakovati v tej obleki. On je vendar iz višjih slojev... General... Pomisli vendar!...«

Manjička se je nasmehnila trpko in gledala, kako se je mati vsa vznemirila, in premišljevala je, kako čudna je ta materina glava. Ona vendar pozna zgodbo o Klavdiji Antonovni, ve, da je general z njo izgubil vse, pa misli na take malenkosti. Ona pač misli, da imajo vsi tako lahko srce, kakor ona sama, in da bo ta starec, ki je izgubil hčer, svojo zadnjo uteho v življenju, predvsem pazil na njuno toaleto, ter da ga bo motil prah na stolih. In glej, že se lepotiči, pričakujoč odličnega gosta, muči se s svojimi lasmi in izbira robec za na glavo. — temnejšega, ker je videti to primernejše. Ni ji pa prišlo v misli, da ne pride pred njo general, niti odlična oseba iz višjih slojev, marveč nesrečen starec — potrt, uničen, izgubivši zadnjo uteho v življenju.

Tudi Manjička je bila vznemirjena in ga je pričakovala, toda to je bilo vse drugačno čuvstvo. Vedela je, da se bo razgovarjala s starcem, in mu morda odkrila tudi tajnost Klavdije Antonovne. Brez dvoma se mu bo zdelo njeno postopanje nejasno in mogel si ga bo razložiti le kot brezumnost, dočim je njej, Manjički, jasno, da je Klavdija Antonovna postopala logično in da drugače sploh ni mogla postopati.

Obedovali sta. Zinajida Petrovna je bila tudi zdaj razburjena. Zakaj mogel bi priti baš ta čas, najti jih pri kosilu, in njuno posodje je tako navadno in grdo, pa tudi namizni prt ima luknjo na najbolj vidnem mestu. To je pravi škandal.

»Jaz ne bi imela rada, da bi prišel baš zdaj; sicer je to nepristojno, —« je trdila, ozrla se skozi okno in vzkliknila tisti kip preplašeno: »Ah, sta že tu!... Oče Semjon in on!... Moj Bog! Hivrja, pospravi brž z mize, kako revno je vse to!...«

In Hivrja se je gotovo bala pravtako. Tudi njej se je zdelo, da se ne spodobi, da bi bilo to navadno posodje pred generalom. Prišlo ji je celo na um, da bi odpeljala gosta najprej v šolsko sobo, ako ne bi mogla pospraviti pravočasno. No, gosta sta se bližala počasi, in soba je bila pripravljena preje. Petrovna je s strahom gledala Manjičkino obleko, ki ni bila baš izborna.

Začuli so se koraki, gosta sta vstopila. Oče Semjon je postal na pragu, ter se prekrižal pred ikono; njegov vzgled je posnemal tudi starec.

»Dovolite, da vas seznanim,« je spregovoril oče. »To je general Anton Nikolajevič Porhovski, oče Klavdije Antonovne; ta je naša učiteljica, Marja Vladimirovna, ta pa je njena mati...«

Starec se je nalahko poklonil damama in sedel molče na ponudeni mu stol. Manjička se je pozorno zagledala v njegov obraz. V potezah je bila podobnost s Klavdijo Antonovno. Obraz je bil bled, topa bolest se je izražala na njem. Dolga siva brada mu je dajala podobo starca meniha, ki živi puščavniško življenje.

»Jaz sem vaju vznemiril, mes dames...' Prosim, oprostite!« je spregovoril z navavnim moškim glasom, počasi izgovarjajoč besede.

»Nasprotno... Zelo nama je prijetno!« je odvrnila hitro Zinajida Petrovna s prirojeno, izbrano spoštljivo in se pripravljala, da pove še par ljubeznivih besed, toda Manjička jo je pogledala tako ostro, da je umolknila takoj. Manjička se je bala, da blekne kako brezmerno neumnost.

»Prišel sem, da pogledam njeno bivališče,« je spregovoril starec, ozrl se po sobi in zavzdihnil težko. »Kadar človek izgubi tisto, česar ni znal ceniti, spoštuje potem, ko je že prekasno, vsako malenkost...«

Vzdihnil je zopet in obmolknil. In vsi so molčali in vsem je bilo težko.

»Torej je tukajle umrla?« je vprašal stareč po dolgem molku.

Cirkus M. Schmidt

V nedeljo 23. Pondeljek 24. Torek 25. marca po 2 veliki predstavi

Ob 4 uri pop. predstava za ptujce in družine s popolnim večernim vsporedom. Ob 8 uri zvečer gala-predstava. Zmiraj nov vspored.

kralja in 30. oktobra 1863. je imel že slavnosten vhod v Atene. L. 1867. se je poročil z rusko veliko kneginjo Olgo, s katero je imel 8 otrok: Konstantina, Jurija, Aleksandro, Nikolaja, Marijo, Olgo, Andreja in Krištofa.

Novi kralj Konstantin XII.

Novi grški kralj Konstantin, ki se je izredno odlikoval v sedanji vojni je bil rojen leta 1868 in je tedaj star 45 let. Zasedel bo prestol kot Konstantin XII. in se tako neposredno priključil zadnjemu bizantinskemu cesarju Konstantinu XI.

Povsodi je napravila smrt grškega kralja Jurija globok utis, pred vsem na Balkanu v Balkanski zvezi in na vseh evropskih dvorih.

Morilec Aleksander Schinas.

Dosedanje poizvedbe o atentatorju Aleksandru Schinasu so dognale, da je morilec degeneriran človek, zavržen od svoje rodbine in velik nevrastenik. Svoječasno je študiral medicino na atenskem vseučilišču. Bil je navdušen socijalist in je vedno oznanjal, da pride kmalu do popolne enakosti med človeštvom. Živel je v veliki bedi. Pred dvema letoma se je hotel obrniti do kralja s prošnjo za denarno podporo, a kraljev adjutant ga je surovo zavrnil, kar ga je še sedaj žalostilo. Zakaj je pravzaprav kralja umoril, noče podati nobene izpovedi. Izjavlja, da je bil prepričan, da se mu bliža smrt, vsled česar je hotel drago plačati svoje življenje. V žepu je imel svoj životopis in pristavljeno opazko, naj se objavi. Oni žurnalisti, ki tega ne bi hoteli storiti, naj bodo prekleti. Naglaša, da nima nobenih sokrivcev.

Prihod novega kralja v Atene.

Atene 20. Kralj Konstantin je dospel danes ob 8 zjutraj semkaj z avtomobilom. Kljub temu, da je občinstvo zvedelo o prihodu šele o polnoči, se je zbrala velikanska množica ljudstva, ki je novega kralja spoštljivo sprejela. Kralja je pri prihodu sprejel ves kabinet.

Slovnostna zaprisega novega grškega kralja.

Atene 21. Danes dopoldne ob 10.30 se je jep odal kralj Konštantin v spremstvu prestolonaslednika Jurija in princa Aleksandra v zbornico, da slovesno priseže na ustavo. Ko je metropolit opravil predpisano molitev, je prečital prisežno formulo, katero je kralj ponovil in končno tudi podpisal. Ministri in si navzoči poslanci so priredili kralju viharne ovacije. Ko se je kralj vračal v svoj grad, ga je po ulicah pozdravljala velikanska množica s klici: Živel kralj!

Morilec Schinas izročen sodniji.

Solun 21. (Kor.) Atentatorja Aleksandra Schinasa so izročili včeraj vojaški kazenski sodniji, ker obstoji v Solunu še vedno obsedno stanje.

Kralja pokopljejo v Atenah.

Uravnava vodnih tokov v naši deželi.

Pod predsedstvom namestniškega podpredsednika grofa Attemsa je zborovala v Trstu od 13.—17. t. m. komisija za uravnavo vodnih tokov v Goriško-Gradiščanski; to je uravnava Soče, Tera, Idrije, Vipave in dotokov, kakor jo vsebuje deželni zakon z dné 26. julija 1912. Troškov za uravnavo je proračunjenih enajst milijonov kron.

V komisiji so zastopniki poljedelskega ministerstva, ministerstva za javna dela, funkcijonarji namestništva in člani goriškega deželnega odbora. Ta komisija si je tudi ogledala na licu mesta že započeto delo.

V seji 17. t. m. je storjenih več sklepov, nanašajočih se na uravnavna dela. Potem je bil sestavljen in odobren program del, ki se imajo izvršiti do konca septembra letos. **Določenih je do konca septembra uravnavnih del za svoto 350.000 kron.**

Med temi deli treba omeniti posebno dela pri Soči pri Ladrih, pri Libušnjem, pri Marcorini in dalje uravnava Bele in Idrije.

Meseca oktobra se zopet snide komisija, da določi dela za daljnih šest mesecev.

Ali dela, določena lani v oktobru za dobo do konca marca t. l., še zdaleka niso gotova, nekatera niso niti začeta. Del je bilo določenih za svoto **323.000 K.** Nekaj se dela in gre delo dobro izpod rok, toda dokler se ta dela, že započeta, ne izvršijo in ne prično že določena v oktobru lani, pač ne morejo priti še na vrsto sedaj določena. Po redu in proračunu se ima vršiti delo. No, naj se določa vsako pol leta delo zanaprej, poskrbeti pa se mora tudi hitrejši tok dela in pričetek vseh še ne pričetih pa že določenih uravnavnih del.

Od laške meje.

Občinske volitve v Dolenjah.

Pod tem naslovom smo čitali v klerikalnih časopisih dopis, kjer hoče dopisnik na nesramen način slikati »liberalce«, oziroma protiklerikalne volilce v občini Dolenje kot izdajice slovenskega naroda. Dokler je to pisal samo na nizkem nivoju stoječi »Novi čas«, se nam ni zdelo vredno niti odgovarjati, ker je itak na glasu kot šuntarski list. Enako notico pa je prinesel tudi ljubljanski »Slovenec«, vrhno glasilo klerikalcev, vsled česar hočemo stvar bolj natanko pojasniti z golo resnico.

Občina Dolenje, laško Dolegna, leži v Zapadnih Brdih tik ob italijanski meji. Čitatelji »Slovenskega Branika« morajo to občino dobro poznati po spisih g. R. Orla. Ta občina je mešana slovensko-laška. Občina je v laških rokah. Krivo je temu predvsem dejstvo, da ni na slovenski strani nobene prave vodilne moči in pa častihlepnost nekih ljudi, kateri bi vsi hoteli sedeti v občinskem svetu.

Pa preidimo k stvari: Dne 8. februarja t. l. so se vršile v Dolenjah občinske volitve. Slovenci so se — žalibog, da moram priznati — toliko brigali za volitve, da niso niti imenika revidirali!! Slovenski klerikalci so se vezali z laškimi klerikalci in agitirali proti slovenskim naprednjakom. Za sredstvo so si vzeli »Sokola«. So namreč nekateri člani dobrovskega Sokola. Naravno, da so iskali slov. naprednjaki drugo zvezo, ako so hoteli imeti sploh kakšnega starašino v občinskem zastopu, kajti da je staro in mlado proti nekaterim Kodermacom, o tem ni potreba še posebej razpravljati. Vprašamo Vas pa sedaj, Vi patentirani resnicoljubi, kako morete trditi, da smo se mi zvezali z Lahi edino le proti možem katoliškega prepričanja? Ali niste vi drugi proti nam agitirali z vso silo in pri tem zlorabljali Sokolstvo? Še dan pred volitvijo ste se hoteli vezati z Lahi z liberalno listo, samo da bi nas vrgli!! Pribijem, da Vas je silila v to le pohlepnost po časti ne pa občni narodni in gospodarski interesi! Dokaz za to so predzadnje volitve in Vaše obnašanje pri sejah! Šele na dan volitev popoldne ko je imel voliti II. razred, ste se hoteli priklatiti v našo listo in imeti kar celih šest na štiri izvoljive starešine!! Takrat šele ste se zavedali, da Vas je rodila slovenska mati in da so tudi Sokoli in to še boljši Slovenci kot ste vi drugi! Dosedaj so imeli Slovenci polovico starešin v občinskem zastopu, to je šest in je žreb odločil Laha za župana. Tako pišete vi drugi. Ali Vas ni pri tem oblila rdečica sramu? Slovenci smo takrat kandidirali županom g. Fabricjo. Ali ste se sramovali povedati, da je Vaš lastni brat, slovenske matere sin, volil proti Vam za laškega kandidata?

Slovenci smo imeli z Vašim bratom sedem starešin in Lahi le pet!! Koliko mož pa je zastopalo pri sejah slovenske interese? Ali je to narodno delo, glasovati pri sejah proti svojim slovenskim kolegom! Gospodje Kodermaci et. comp., govorite!! Razjasnite nam, če smo v zmoti. Potem prekličemo vse to! V zasmehljivem tonu nas nazivate »veliki narodnjaki«. Da, mi še nismo zatajili svoje narodnosti nikjer in nikdar niti nismo sramotili slovenskega naroda, pač pa smo vselej in vsikdar zastopali naše narodne interese! Ali ste vi drugi tudi? Ali se spominjate, ko je pred dvemi leti imel g. vikarij iz Fojane mašo v Neblem, na kak način je sramotil našo šolsko družbo sv. Cirila in Metoda! Isto družbo, katera vzdržuje v Krminu toli potrebno narodno šolo, katera je v ponos vsem onim Bricem katerim tli še kakšna iskrica ljubezni do svojega milega slovenskega naroda. Ako napadate družbo ste gotovo nasprotni tudi naši krminski slovenski šoli! Ali pa Vas ni sram? Ali se ne sramujete tako v blato teptati svoj materni jezik? Sramujte se, vi vsi, ki tej šoli nasprotujete! Ali Vam je še v spominu dogodek, kateri se je odigral leta 1907. na Križadi, ko se je tam vršil volilni shod za volitve v državni zbor? Prisotni smo mi Zapadni Brici pri teh volitvah Lahom. Približno 1200 nas slovenskih volilcev moramo voliti z Lahi! Pokazati smo hoteli takrat, toliko vladi kakor tudi dotičnemu našemu slovenskemu zastopniku v odseku na Dunaju — menda g. dr. Gregorčiču — kako veliko krivico so nam prizadjali in bil je v ta namen sklican shod, da bi si Slovenci postavili svojega lastnega kandidata. Kakor smo mi energično zahtevali svojega lastnega števnega kandidata istotako ste vi drugi energično zahtevali, naj se voli z Lahi. Obveljala je Vaša in sramota naj se Vas še sedaj drži, vi izdajalci našega naroda!

Sedaj tudi mi razumemo, zakaj gineva naša tužna nekdaj slovenska Koroška, katero so vzeli v zakup — oni! Spametuj se narod in proti narodnim izdajalcem otvori neizprosen boj, da te ne bodo Tvoji potomci proklinjali!

Zapadni Bric.

»Da, prav na tej postelji!« je rekla Hivrja, in glas ji je bil poln milobe in turobnega sočutja. »Prav na tej postelji je umrla, pred mojimi očmi, ljubljenka moja...«

Starec je pogledal Hivrjo.

»Vi ste bili pri njej v zadnjem času?« jo je vprašal.

»Ne samo v zadnjem času, marveč ves čas... Na mojih rokah je umrla!.. Spominjam se njenih zadnjih besed: »Vse prosim, naj mi odpuste,« je rekla, »in tudi jaz odpuščam vsem!..« To so bile njene zadnje besede...«

Starec je zavzdihnil zopet, posedel še nekoliko in vstal nato.

»Oprostite, prosim vas... Vznemiril sem vas, mes dames!...« je rekel ter je obrnil proti vratom.

»Dovolite, prosim, da govorim z vami!« je spregovorila Marja Vladimirovna z drhtečim, razburjenim glasom. Bila je strašno razburjena, čuteč, da je na vsak način dolžna, da govori z njim. On jo je pogledal vprašujoče, potem pa je sklonil glavo in rekel:

»Na uslugo, gospodična!«

»Jaz bi želela... da govorim samo z vami...«

Oče Semjon je razumel takoj.

»Vaša svetlost, jaz vas bom počakal doma!... Ti, Hivrja, pa jih boš spremila do mene!« je rekel in odšel. Zinajidi Petrovni ni preostalo drugega, kakor da stori isto, in Hivrja se je tudi izgubila nekam, prepričana, da mora biti nekaj važnega.

Starec je še vedno stal na istem mestu, kjer ga je iznenadila nepričakovana prošnja Manje Vladimirovne. Gledal jo je, kakor da proučava poteze njenega obraza. Tako je bil doslej zaglobljen v svoje žalostne misli, da je skoro ni videl, kakor najbrž tudi ni videl ne cerkvenega staroste, ne očeta Semjona, ne onih, s katerimi je moral govoriti.

»Izvolite sesti!« mu je ponudila Manjička.

Sedel je na prejšnje mesto. Ona je molčala nekaj časa.

»Jaz bi rada govorila z vami o vaši pokojni hčeri.« je spregovorila Marja Vladimirovna. »Saj mi boste dovolili to? Jaz vem, da vam je nemara težko...«

»Jaz ne vem, o čem bi se moglo drugem zdaj govoriti z menoj!« je odgovoril starec počasi, zamišljeno. »Drugega bi tudi ničesar ne razumel...«

»Vas je obvestil o njeni smrti Morozov?«

»Vi veste to? Da, on je bil tako dober... Dobil sem poročilo v Varšavo... Že nekoliko let sem upokojen, tam sem imel opravke... Žena mi je umrla... od žalosti, seveda... Jaz potujem od mesta do mesta brez vsakega smotra... Vi ste mi hoteli povedati nekaj, kar se tiče moje nesrečne hčere?...«

»Najpreje to, da vaša hči ni bila nesrečna...«

»To je vaše mnenje, gospodična? Ne bom se prerekal,« je pripomnil general s bladno spoštljivostjo.

»To je moje mnenje, toda tudi njeno, vaše hčere...«

»Ali ste jo poznali? Vi ste govorili z njo? In vi mi morete povedati, kaj je mislila, kako je tolmačila svoje postopanje?« je vprašal starec živo.

Manjička je odkimala zanikajoče z glavo.

»Ne; jaz sem prišla sem nekaj mesecev po njeni smrti.«

Na generalovem obrazu se je pokazalo razočaranje.

»Da... A vi ste rekli... Mislil sem... Zmotil sem se. Ti ljudje — duhovnik in njegova družina — so jo poznali, dolgo časa so živeli ž njo, ali kakor je videti, jim ni bila odkritosrčna. Vsi vedo zelo malo. Pripovedovali so mi o njenem življenju. Požrtvovalnost!... No, to je šele jedna stran; njene duše pa niso poznali...«

»Jaz jo poznam! Sodila sem, da sem vam dolžna to povedati.«

»A odkod, odkod, ko je niste nikdar videli?«

»Dasiravno je nisem niti videla, sem vendarle pod njenim vsemočnim vplivom, jaz jo čutim v vsem dejanju in nehanju, jaz vedno mislim o nji in se je spominjam, kakor da mi je bila celo življenje najiskrenejša prijateljica in kakor da sem se še včeraj pogovarjala ž njo... Ona je z menoj vedno in povsod, ona zame ni umrla, temveč živi...«

Stari general je poslušal te vroče besede in ni odvrnil oči z bledega obraza dekletovega. Obraz ji je bil razvnet, v očeh ji je gorel nerazumljiv žar. On se je primaknil začudeno in nehote k nji in spregovoril z vznemirjenim glasom:

»Vi govorite tako čudno... Razložite mi, kaj je to? Kaj je izzvalo to vaše čuvstvo? Kaka tajnost?...«

(Pride še.)

Muzejsko društvo za Goriško.

Občnega zbora Muzejskega društva za Goriško, ki se je vršil 10. t. m. pri Zlatem jelenu, se je udeležilo precejšnje število članov. Za to važno društvo se kaže vedno več zanimanja in v kratkem bo lahko pokazalo v Narodnem muzeju, da so se tudi naši predniki že lahko kosali s tujimi narodi v marsičem. Predsednik, gosp. profesor Gvaiz, je pozdravil vse navzoče, želeč, naj bi pristopilo društvu kolikor mogoče dosti članov ter mu pripomoglo, da čim prej in kar najdostojneje otvori Narodni muzej. S toplimi besedami se je spominjal pokojnega cesarskega svetnika Vodopivca, ki je bil jako vnet za društvo in katerega je poklical Večni prvega izmed članov Muzejskega društva k sebi. Vsi zborovalci so vstali s sedežev, da počaste s tem pokojnikov spomin. Gosp. tajnik je poročal o stanju društva. Izstopila sta 2 člana, ker sta se izselila iz Gorice, 1 je umrl, na novo sta pristopila 2; vseh članov je sedaj 70. Odbor je prav pridno zboroval. Obrnil se je pismeno do različnih gospodov, naj prispevajo kaj iz svojih zbirk za naš muzej. Vložil je tudi prošnjo za podporo in stanovanje na deželni odbor, a dozdaj ta ni še rešil prošnje. Iz blagajnikovega poročila se spozna, da je stanje blagajne sicer skromno, a povoljno. Velikih stroškov društvo dozdaj ni imelo, zato je ostala skoro vsa članarina nedotaknjena. Važno je poročilo društvenega gospodarja. Preteklo leto je prispevalo za muzej okrog 700 strank do 7000 predmetov. Največ je daroval gosp. učitelj Josip Balič z Vrha sv. Mihaela, ki je poslal društvu 29 darov, v katerih so bile prav redke in zanimive stvari. Krasno zbirko narodnih stvari je podaril gosp. Tomaž Einspieler, c. kr. sodni svetnik v Ljubljani. Lepo zbirko slik je poklonil g. nadučitelj v p. Stres v Gorici. Po večkrat sta se spomnila društva z darovi gg. E. Prinčič, nadučitelj v Pevmi in Vl. Koršič, učitelj v Šolskem Domu. Nabral pa je za društvo največ g. Josip Prijatelj, c. kr. vadniški učitelj v Gorici, kojemu sta prav pridno pomagala vrla gg. Josip Gruntar in Franc Gruntar iz Kobarida. Prav marljivo sta nabirala tudi g. Peter Jejčič, krojaški mojster v Šmarji in g. Leopold Brezigar, slikar v Plaveh. Občni zbor izreče vsem gospodom, ki so se trudili za prospeh Narodnega muzeja, najsrčnejšo zahvalo, proseč jih, naj ostanejo sotrudniki tudi v bodoče.

Mnogo stvari bodo dali še razni gospodje. Gosp. Ignacij Gruntar, c. kr. notar v Ribnici, ki je bil najboljši prijatelj pokojnega Simona Gregorčiča, je obljubil muzeju rokopise in pisma pesnikova, g. Andrej Lasič, c. kr. okrajni šolski nadzornik v Tolminu pa zibelko, v kateri se je zibal Gregorčič. Ker se je nabralo že toliko stvarij, sklenil je občni zbor, da najame za sedaj majhno stanovanje v Gosposki ulici št. 3, kjer bo mogoče obširno zbirko osnažiti, urediti in pripraviti za razstavo. Upamo, da dobi med tem društvo kako podporo in bo kmalu lahko otvorilo Narodni muzej. Prosimo pa vse rodoljube, ki so obljubili za muzej kaj prispevkov, naj nam dotične predmete kmalu pošljejo. Tudi do drugih, ki imajo kaj zanimivega, se obračamo s prošnjo, naj podarè te stvari Narodnemu muzeju. Čim večja bo zbirka, tem lože bomo prosili za podporo in tem preje bomo otvorili muzej. Mnogo bi lahko storili v tem oziru gg. učitelji in dijaki, ki gredo zdaj na počitnice. Marsikaj leži po deželi kje v podstrešju ter gineva. Prinesite te stvari nam, da se ne poizgubé ali jih ne odnesejo tujci! Odbor upa, da bomo ob prihodnjem občnem zboru že otvorili svoj muzej, ter se zanaša pri tem na podporo vseh pravih rodoljubov.

Slovensko bralno in podporno društvo v Gorici.

Na kratko smo že omenili, da se je vršil v nedeljo občni zbor Slov. bralnega in podpornega društva. Kakor vsako leto podajemo tudi o letošnjem občnem zboru obširneje poročilo.

Gosp. predsednik dr. P. Medvešček je otvoril zborovanje okoli 11. ure predp. — Pozdravil je v lepi, krepki besedi zbrane društvenike, zahvaljujoč se iskreno na vdeležbi. Povdarjal je poleg drugega zanimivega korist tega prepotrebnega društva, ki je izvzemši »Čitalnice« najstarejše slov. društvo v Gorici ter imenoval zapisnikarjem občnega zbora g. Ant. Kacafura. Preidoč k prvi točki dnevnega reda je povabil g. tajnika Ivana Bano, da poda letno poročilo odbora. G. tajnik na to poroča, da je bil zadnji letni občni zbor dne 24. marca 1912. — Izvoljen je bil predsednikom g. P. Medvešček. Odbor je imel 11 sej, v kojih so se reševale društvene zadeve. Začetkom l. 1912 je bilo vseh podporničarjev 238; tekom leta prirastlo 89, vseh skupaj 327. Ker pa je izstopilo med telom 98, ostalo še 229. — V teku leta sta umrla člana: Mihael Leban in Ivan Mozetič. Naj počivata v miru in blag jima spomin! Bralničarjev je štelo društvo 38, podpirateljev šest in eden častni član. — Društvo je naročeno na več časnikov ter ima bogato knjižnico. Obč. zbor je poročilo soglasno sprejel. K drugi točki dnev. reda je povabil g. predsednik denarničarja g. Iv. Kendo, da naj poroča o računu za l. 1912. — Gosp. denarničar pripomni: Ker imajo gg. člani tiskane račune pred seboj, ki so jih pregledovalci računov že pregledali in potrdili, torej ne bom istih čital postavko za postavko, marveč prosim gg. društvenike, da me vprašajo pojasnila pri postavkah računov, koja jim morda niso jasna. — Zbor je temu pritrdil. Oglasil se je na to g. razsodnik Jos. Hrovatin ter prosil pojasnila pri nekaterih postavkah. G. denarničar je vse tozadevne izdatke natanko pojasnil, le pri eni točki nista mogla priti z g. Hrovatinom do čistega. — Ker bi pa zborovanje predolgo trajalo glede onega pojasnjevanja, je predlagal g. odbornik Fabčič, da naj se namreč gospoda glede te zadeve kak drugi dan snideta, ter o tem do dobrega zgovorita in o uspehu bodočemu odboru poročata, čemur je zbor enoglasno pritrdil, kakor tudi vse druge postavke računa sprejel z nalogom, da bodoči odbor vse iztirljive zastanke po možnosti prejkoprej izterja. Pri tretji točki dnev. reda poroča g. predsednik, da proračun za l. 1913 bo približno enak onim drugih let, ker ni pričakovati kakih izvrednih stroškov, kar je zbor soglasno na znanje vzel. Pri četrti točki: Morebitni predlogi, — vnela se je živa debata gledé časnikov. Eni so bili zato, da naj se nekatere časnike opusti in z drugimi nadomesti, večina je pa vstrajala na tem, da naj se poleg teh še kak drugi cen list naroči. — Ker je le malo časa preostajalo za volitev novega odbora, je predlagal g. podpredsednik Kravos, da naj se o tem ne sklepa, ampak nalaga novemu odboru, da po svoji previdnosti glede časnikov in knjig za knjižnico potrebno ukrene. — Zbor je soglasno ta predlog sprejel.

Pri zadnji točki: »Volitev«, povzame besedo g. predsednik ter naznani vže naprej, da mu vsled raznih druzih opravkov ni mogoče več sprejeti v bodoče predsedniškega mesta. Mesto njega pa predlaga v izvolitev mladega, spretnega in skrbnega g. dr. Vladimira Orla, odvet. koncipijenta v pisarni g. dr. Novaka, kakor tudi vse na volilni listi zaznamovane odbornike, namestnike, pregledovalce računov in razsodnike, vabeč g. Jos. Hrovatina, da jih zboru prečita. G. Hrovatin sprejme to nalogo, ali najprej poprosi v imenu zbora g. dr. Medveščeka, da naj še ostane bodoči društveni predsednik. Ko pa g. doktor ostaja pri svojem sklepu, zahvali se mu g. Hrovatin v imenu vseh društvenikov za dosedanje njegovo delovanje, proseč ga, da ostane tudi v bodoče naklonjen društvu, ter pozove zbor, da mu zakliče srčni: Živio, Slava! čemur se je zbor z navdušenjem odzval. Na to je g. Hrovatin prečital listo nasvetovanih v odbor, kakor smo jo že priobčili.

Občni zbor Skladišča živil v Gorici.

Preteklo nedeljo 16. t. m. se je vršil v brzovoznem skladišču c. kr. drž. železnic občni zbor te železničarske zadruge.

Zanimanje je bilo med člani zelo veliko, zlasti z ozirom na dejstvo, da so dosedaj gospodarili v tej zadrugi nemški nacijonalci in nemški socijalni demokratje. Krožile so med železničarji tudi vesti, da je gospodarstvo precej pomanjkljivo ter da se vršé razne nerednosti v škodo članov. No, tudi občni zbor ni prinesel tozadevno dovolj jasnosti. Iz rač. zaključka posnamemo, da je imela zadruga v pretečenem letu okrog 1 milijon kron prometa. Bilanca konča s 1351 K čistega dobička, ki pa je z ozirom na ogromen promet naravnost neznaten, a bi se še zmanjšal, ako bi bile postavke točno navedene. Sploh je cel računski zaključek tako konfuzen, da se posamezne postavke ne dajo prekontrolirati. Vnela se je zaraditega na občnem zboru precej ostra debata, a kljub temu se je ta računski sklep odobril ter se je podelil načelstvu absolutorij.

Pri nato vršečih se volitvah so bili izvoljeni v načelstvo soc. demokrati: Schwarz, Homa, Birtič in Kremžar s 379 glasovi, slovenski kandidatje so dobili 339, nemški nacijonalci pa 27 glasov.

Splošno zadrevanje med železničarji na pravi, da so social. demokrati pobirali pooblastila v imenu narodnih železničarjev ter na ta način spravili svoje kandidate v načelstvo. Ali res?

Osupne pa naravnost sramotno število glasov nemških nacijonalcev. Hudomušneži pravijo, da bi morali iti kot 27. regiment v Ljubljano. — b —

Denunciacije.

Nekoliko slovenskih književnikov se je začelo zanimati za vprašanje, ali ni v življenskem interesu Slovencev, da se njih jezik vedno bolj približuje hrvatskemu. Zgodilo se je to ob času, ko še nikdo ni sanjal o kakih balkanskih zmagah. To je tako razkačilo izdajatelja Napredne misli, praškega kričača Rostoharja, da je napisal v edinem nemško pisanem slovanskem listu Avstrije, praški »Union«, dva članka, v katerima rohni proti vsem onim, ki so pristaši takozvanega novoilirskega gibanja, ki stremi za približevanjem slovenščine hrvatskemu jeziku. Rostohar je neizprosen možakar, med Slovenci edini avstrijski patriot, ki bo Slovenijo še ubranil strašne kugę ilirstva. Ne pozabljamo tudi, da je ta Rostohar oni junak, ki se je drznil v svoji Napredni misli se zavzemati za Albanijo in proti Srbom. Čudno samo, da zunanje ministerstvo ni poslalo gospoda Rostoharja na albanski kongres v Trst, tam bi bil na vsak način v družbi, ki bi bila njega v polni meri vredna. Za te svoje albanske simpatije je mož že dobil od slovenskega časopisja tako lekcijo, ki mu bode na vsak način ostala v spominu celo življenje.

Pa praškemu »učenjaku« še ni zadostovala ta blamaža v slovenski javnosti. Segel je k orožju, ki je najgnusnejše, k denunciaciji. Očital je Vošnjaku, Ilešiču in — Ušeničniku, da so oni ustvarili novoilirsko gibanje, ki ima bojda naravnost izdajalske smotre. Avstrija bi razpadla, ako se bi slovenščina vedno bolj približevala hrvatskemu jeziku, ako bi Slovenci začeli pisati hrvatske knjige. S prstom kaže na te tri može in na novoilirstvo, ki so ga poklicali v življenje »tuji vplivi«. Ti izvenavstrijski »tuji vplivi« so krivi, da se širi po slovenskih deželah kuga ilirstva, ki je po mnenju g. Rostoharja avstrijski državi v pogubo. Avstrija naj pazi, da ji ne nastane škoda iz tega, kar snujejo novoilirci. Tako kliče g. Rostohar naravnost državnega pravdnika na pomoč proti vsijivim novoilircem, tem grdim slovenskim renegatom, kakor jih imenuje praški lažiučenjak.

Trditi smemo, da so v slovenskem časopisju, neredko besneli najhujši žurnalistični boji, pa vendar se še ni spozabil kak kulturni delavec tako daleč, da bi se v boju proti svojim nasprotnikom posluževal denunciacije, ki je izvita povsem iz trte in ima samo ta namen, da bi se avtor članka prikupil na Dunaju. V članku imenovani gospodje bodo že sami odgovorili na natolcevanja, s katerimi jih je počastil g. Rostohar. Čudimo se samo, da je tako resnoben list, kakoršen je praška »Union« sprejela tako denuncijantsko zmašilo, ki more ugledu lista edinole silno škodovati. Obžalovali bi samo slovensko javnost, ako bi se pri nas udomačile take žurnalistične šege, ki na vsak način niso v prilog moralnemu in zdravemu javnemu življenju.

Slovenska mladina, ki študira v Pragi, si naj bližje pogleda tega moža, ki se ji on vsiljuje kot učitelj in moralist. Tak čin, kakoršen je članek v »Union«, mora izbrisati iz mladih duš še oni preostanek nekdanjih simpatij, ki jih še ima izza časa, ko še ni bil privatni docent in ko je še imel več zdrave pameti. Praška vseučiliščna mladina naj ne posluša tega krivega proroka, ki je padel na nivo navadnega denuncijanta. Prepričani smo, da se bo praška vseučiliščna mladina popolnoma osvobodila Rostoharjevega pogubnega vpliva.

Z najčistejšimi namerami in mislimi so nekateri slovenski književniki se posvečali veliki ideji hrvatsko-slovenskega kulturnega edinstva. Rostohar bi želel to idejo oskruniti, očitajoč jim, da je njih počenjanje opasno državnemu obstoju. Smeh nas prime. Hrvatski uradni jezik v Primorju je torej državi nevaren in ko bi se ga posluževali Slovenci, bi bil konec Avstrije! Rostohar je storil nekaj, kar ni storil izza Dežmanih časov noben Slovenec, niti ne naši najhujši narodni nasprotniki. Srčna hvala mu za to. Krinka je pandla z obraza. Sedaj je prilika, da spozna tega junaka jugoslovanska javnost. Našim hrvatskim bratom smo pa dolžni, da damo praškemu žurnalistu odgovor, ki ga zasluži.

Nadaljevanje vojne na Balkanu.

Mali Bardanjol padel?

Praga, 20. marca. »Narodni Politika« poroča, da so Srbi zavzeli Mali Bardanjol pred Skadrom. Poveljnik Ibrahim Talaat je baje padel. Skader gori.

O aferi »Skodre«.

Reka, 20. marca. Kapitan Blažič od »Skodre« pripoveduje: Ko smo došli v Sv. Ivan in hoteli naše blago izkrcati, nas je pristaniški poveljnik in črnogorski vojaški poveljnik pozval, da pomagamo pri izkrcevanju srbskih čet iz štirih grških transportnih ladij. Blažič je izjavil, da po mednarodnem pravu v to ni dolžan. Nato so mu Črnogorci zapretili, da ga ustrele, in se je moral udati. »Skodra« je začela izkrcevati srbske vojake iz enega parnika, kar pridrvi »Hamidie«. Dve ladji je turška križarka potopila. »Hamidie« je nato odplula. Zdaj je hotel Blažič svoje blago izkrcati, toda pristaniški in vojaški poveljnik sta izjavila, da so vsi častniki aretirani, češ, da so avstrijski špioni, ki so

Rogaški

Tempel — vrelec. Dietetična namizna pijača z obilno ogljikovo kislino. Pospešuje prebavo in izmeno snovi.

Styria — Zelo koncentriran medicinalen vrelec, priporočljiv pri kroničnem želodčnem kataru, zaprtju, Brightovih ledicah, vraničnik oteklinah, jetrni trdini, zlatici, snovolamenskih boleznih, katarih dihalnih organov.

Donati — Zdravilen vrelec najvišje vsebine svoje vrste. Zlasti uporaben pri kroničnem črevesnem kataru, obstipaciji, žolčnih kamenih, tolščici, trganju, sladkovni bolezni.

Najmočnejši prirodni vrelec magnezijo-glauberske soli.

Zaloga: A. Seppenhofer - Gorica.

prišli le vohunit, kaj Črnogorci v Medui počenjajo. Na ladjo so stopili črnogorski častniki in prevzeli nad njo poveljstvo. Zraven vsakega pomorščaka se je postavil Črnogorec z revolverjem. Kar se čuje signal, da se je »Hamidie« zopet pojavila. Črnogorci so avstrijsko ladjo hitro zapustili. »Skodra« je nato odplula v Ulčinj, kjer so Črnogorci kapitana z revolverjem prisilili, da je podpisal nek reverz.

Avstrija in Črnagora.

Med Avstrijo in Črnogoro so nastale velike napetosti. Nemško časopisje kriči na Črnogoro, divjo gonjo je pričelo proti njej, samo da bi se ustavilo zavzetje Skadra! — Ti nemški listi vedo, da je v Skadru zažganih več poslopij avstroogrskih podanikov, konzulatnih poslopji, en samostan itd. Potem poročajo, da je umorjen katoliški duhovnik Palić v Djakovici in iz dogodkov »Skodre« napravljajo cele romane — radi vsega tega zahteva Avstrija zadoščenje od Črnegore. Avstrijski poslanik v Cetinju je že dobil tozadevni nalog. — Del avstrijske mornarice je odplul iz Pulja tje dol ob kraje nemira.

Italija zavzetje Skadra ne namerava preprečiti.

Rim. — Italijanska vlada nima še nobenega obvestila o tem, je bilo li v Skadru res osem laških redovnic vsled bombardementa ubitih. Italija je črnogorsko vlado v zelo prijateljski obliki opomnila, naj se obstreljevanje vrši v kolikor mogoče humanni obliki, obstreljevanja samega pa Črnigori ne more nihče zabraniti.

Italija ne prepreči, da Črnagora Skader osvoji, ker ve, da se bosta Črnagora in Srbija sklepu velesil pokorili, ampak hoče pojasniti le glede svojih podanikov v obleganem mestu.

Obstreljevanje Skadra.

Sarajevo »Srbska Rječ« poroča iz Skadra, da so pričeli Srbi iz težkih topov streljati na Skader. Učinek obstreljevanja je strašen. Skader gori. 80.000 srbskih vojakov, ki jim kralj Nikolaj poveljuje, je pripravljenih, da mesto napade, ki se ne more več dolgo držati.

Prečirana afera »Skodre«.

Reka, 21. marca. Hrvaški pomorski krogi izjavljajo, da je poveljnik »Skodre« svoj slučaj v Medui hudo pretiraval. »Skodra« ni nobenih srbskih transportov prepeljavala, ker je medtem »Hamidie« začela pristanišče obstreljevati. Zahtevalo se je od njega s silo, le da rešuje vojake, ki so padli v morje, za kar so pa Črnogorci po mednarodnem pravu bili opravičeni. En sam črnogorski orožnik je pomolil revolver stroievodji pod nos, drugim se pa ni tako pretilo, niti kapitanu Blažiču. Odplul je brez težav. Tudi oficielna izpoved kapitana je veliko milejša nego so bila prvotna poročila.

Česa se na Dunaju boje.

Dunaj. Grof Berchtold je v prvi vrsti zato sklenil energičnejše proti Črnigori nastopiti, ker je dunajska diplomacija dobila zaupno obvestilo, da je radikalna srbska vojaška struja sklenila delati na to, da Črnogorci v slučaju, ako jim velesile Skader odrečejo, mesto tako porušijo, da ne bo ostal kamen na kamnu.

Kaj zahteva Avstrija od Črnegore?

Pogoji Avstrije so sledeči: 1. Črnagora mora pripustiti prost odhod vseh nevojakov iz Skadra. 2. Črnagora mora dati primerna pojasnila o umoru, izvršenem na katoliškem župniku Paliču v Djakovici. 3. Avstro-ogrska vlada zahteva, da ustavi Črnagora vse nasilne prekrstitve v Albaniji in da Črnogorci ne smejo siliti katoliških Albancev na prestop v pravoslavno cerkev. 4. Avstro-ogrska zahteva popolno zadoščenje za nasilja, izvršena nad parnikom Ungaro-Croate »Skodra«, katerega so Črnogorci prisilili, da je služil Srbom v transportne svrhe.

Odgovor črnogorske vlade.

Kriza med Avstrijo in Črnogoro se je poslabšala in poostrila. Črnogorska vlada je odgovorila na avstrijsko demaršo, a nepovoljno. Na intervencijo radi obstreljevanja notranjega mesta Skadra je kralj Nikola odgovoril, da sicer obžaluje, da trpe vsled bombardiranja tudi nedolžni meščani, a to je neizogibno v vojni in se ne da preprečiti. — Avstrijsko zahtevo glede prostega odhoda vseh civilnih oseb iz Skadra, je črnogorska vlada iz vojaških razlogov kratkomalo odklonila. — Na zahtevo, naj prepusti Črnagora preiskavo o umoru katoliškega albanskega župnika Paliča v Djakovici avstrijskemu konzularnemu uradniku in cerkvenim fukcijonarjem, je črnogorska vlada odgovorila, da se sklicuje za ta slučaj na suverensko pravico v novoosvojenem teritoriju. Na poziv avstrijske vlade, naj kaznuje vse one osebe, ki so v slučaju parnika »Skodra« prekršili mednarodno pravo, črnogorska vlada še ni odgovorila. Avstrijska vlada je naročila svojemu poslaniku na Cetinju, naj zahteva še enkrat, da Črnagora ugodi vsem avstrijskim zahtevam. Nova demarša ima po vsebini in obliki popolnoma značaj ultimata.

*

No, upajmo, da tudi iz tega konflikta ne bo hudih posledic. Javnost razburjajo preveč nemški hujskači in diplomacija preveč rada sledi tem hujskačem, potem pa se prerado pokaže, da je bilo razburjenje neumestno; krive so bile pretirane vesti.

Politični pregled.

Avstro-Ogrska.

Volilna reforma za Galicijo. — Iz Lvova poročajo: Narodni demokrati so sklenili preprečiti, da bi se sklenila volilna reforma na podlagi kompromisa med poljskimi strankami večine in Ukrajinci, če treba tudi z obstrukcijo. Odsek za volilno reformo bo imel takoj po Veliki noči dnevno po dve seji, tako da bodo dela najbrže že 5. aprila končana. Kakor se zdi, bo sodeloval centrum z vzhodnogališko skupino konservativcev. Če se te skupine res ne udeleže razprav v plenumu deželnega zbora, je gališka volilna reforma ogrožena.

Inozemstvo.

Italija in Avstrija na morju. — Poslanec Palma je imel v italijanski zbornici znamenit govor, v katerem se je bavil z vprašanjem o obdržanju ravnotežja v Sredozemskem morju nasproti Franciji. Avstrija in Italija sta poklicani, vzdržati to ravnotežje in množiti svoje brodovje, kakor je množi Francija. Torej skupno — proti Franciji! Ne ena proti drugi, Avstrija proti Italiji, oziroma Italija proti Avstriji, ampak skup proti Franciji. Ta bo imela 22 dreadnougtov do leta 1912; treba torej, da Italija zgradi zopet 4 dreadnougha in zopet 4 v letu 1916. Avstrija pa po dva vsaka tri leta do 1920

Dimitriev o Balkanski zvezi. — Peterburg, 21. marca. General Radko Dimitriev, ki je tu v važni politični misiji, je izjavil, da bodo balkanske države tvorile velesilo in da imajo izvršiti v bodočnosti še veliko nalogo. Dimitriev je izročil caru lastnoročno pismo cara Ferdinanda.

Ruski rezervisti. — Ali so že odpuščeni, ali še služijo? Poljski listi so 20. t. m. iz Varšave poročali, da do takrat ni bil odpuščen še niti jeden rezervist. Poljski rezervisti baje niso dobili niti dopusta za katoliške velikonočne praznike.

Darovi.

Podpornemu društvu za slov. visokošolce na Dunaju je v času od 13. febr. do 14. marca 1913 došlo darov skupaj 531 K.

Z iskreno zahvalo za izkazane darove se obrača društveni odbor na mnogoštevilne slov. denarne zavode in občinske zastope z uljudno prošnjo, da pri sklepanju računov in proračunov ne pozabijo na naše društvo.

Darovi naj se pošiljajo na položnice ali naslov prvega društvenega blagajnika: Dr. Stanko Lapajne, dv. in sod. odvetnik na Dunaju I. Bräunerstr. 10.

Domače vesti.

Vesele velikonočne praznike želimo vsem našim p. n. naročnikom in prijateljem, proseč jih, naj bi o praznikih poagitirali malo za naš domači list ter mu pridobili vsak enega naročnika.

Prestolonaslednik nadvojvoda Fran Ferdinand, ki biva sedaj s svojo družino v Miramaru ter ostane tam dlje časa, obišče v tem času baje tudi Gorico.

Za namestniškega koncipista je imenovan nam. konceptni praktikant dr. E. Mazelle v Trstu.

Razpečevalci ponarejenega denarja. Tržaška policija je preiskala stanovanja v Gorici zaprtih dveh tičkov in se prepričala, da imata sokrivce. Fabrika za ponarejanje bankovcev pa se nahaja nekje v Italiji. Sedaj jo iščejo. En policijski uradnik je šel radi tega v Italijo. V Trstu so aretirali 5 osumljencev, ti so: G. Padovan, U. Canerini, Al. Barbierato, U. Grego, L. Mankič. Vse te so pripeljali v Gorico, ker se bo tu vodila preiskava.

Kdo je prišel na sled razpečevalcem ponarejenega denarja? — Finančno ministerstvo je razpisalo nagrado 20.000 K za onega, ki je prišel na sled družbi, ki je širila ponarejene bankovce. Ker so zasledili in aretirali v Gorici dva razpečevalca denarja, treba v Gorici iskati onega, ki je prvi zasledil ponarejeni denar in pokazal na razpečevalca. Ta je g. Pavel Posega, poslovodja tvrdke Julius Meinl na Korsu. K njemu je prišel učenec tvrdke Miseri in Pinausig menjat bankovec 20 K in on je hitro spoznal bankovec za ponarejen, šel v ono trgovino in svetoval gospodarju, naj gre hitro na policijo. Posega je šel potem tudi v trgovino Wehrle in tam našel ponarejeni bankovec K 20; tudi njega je napotil na policijo. Na podlagi tega je bilo mogoče policiji v Gorici prijeti oba zločinca — ako bi ne bil g. Posega pozoren in bi ne bil hitro poslal onih dveh trgovcev na policijo, bi se bila ona dva gospodiča s ponarejenimi bankovci že odpravila iz Gorice in potem, išči jih. Komu torej gre nagrada? Posega gotovo zasluži, da dobi plačilo za svojo pozornost in svoj trud.

Izredni občni zbor akad. fer. društva »Adrija« v Gorici se bo vršil v sredo ob 8. uri zvečer »pri jelenu«. Dnevni red: nagovor predsednika, poročilo tajnika, blagajnika, volitve, slučajnosti, predavanje dr. H. Tume o Kantu in Marxu in diskusija. Vabi se vse Adrijaše in starešine.

Goriška garnizija bode ostro streljala na severno od sel Podsabotina in Podsenice ležečem hribu Sabotin. Strelna črta je od zahoda do vzhoda proti vrhu Sabotin.

Streljalo se bode od 6. ure predpoldne do 1. ure popoldne, dne 31. marca, 1. 4., 11., 12., 14., 15., 16., 18., 19., 21., 22., 23., 25., in 26. aprila, 5., 6., 7., 9., 10., 13., 14., 16., 17., 19., 20., 21., 23., 24., 26., 27., 28., 30., in 31. maja.

Nevarni prostor bode zaznamovan:

a) z rdečimi zastavami na razvalini Sv. Valentina, pri hiši št. 34, v Št. Mavru, na zvoniku v Podsenici, na gorah vzhodno od Podsenice in Dola ter na vrhu Sabotina.

b) vrh tega po vojaških stražah, katere bodo stale v črti od razvaline Sv. Valentina do Št. Mavra, potem na poti, ki pelje nad vinogradi od Mavra v Podsabotin in slednjič od Podsabotina poprek brega do Dola blizu Podsenice.

Kje in kdaj se bode vršila razprava glede odškodnine, se razglasi pozneje. — (Razglas c. kr. okr. glavarstva.)

Železniška nesreča. — V torek popoldne bi se bila zgodila kmalu med Podmelcem in Sv. Lucijo železniška nesreča. Za vlakom, tik za njim, ki je šel gor proti Podmelcu, je padla na tir velika skala, kakih 100 kvintalov težka, udarila na tračnice, jih razbila in raztegnila ter še zvalila dol v vodo. Na to je prišel vlak iz Podmelca, ki prihaja v Gorico ob 4.44. Zavozil je v razdrte tračnice, stroj je skočil s tira in vlekel vozove, ki so sproti skakali s tira, po pragovih; samo en voz ni skočil s tira. Strojevodja je ustavil vlak. Potniki so se seveda močno prestrašili, treslo jih je in suvalo sem in tje. Šli so do Sv. Lucije in tam stopili v drug vlak.

Strojevodja Kremžar, ki je tako brzo ustavil vlak, zasluži pač vsega priznanja. Le 30—40 m naj bi vlak oral še tako dalje po gramozu, bi bil prišel v krivino ter bi se bil, ker je raztračena lokomotiva spredaj pokvarila vse tračnice, prevrnil ves vlak črez nasip in najbrže bi ne ostalo na licu mesta od vlaka in potnikov nič druzega nego kup železa, lesa ter človeškega mesa. Vsi potniki so potem prestopili v pomožni vlak, ki je prišel iz Gorice na pomoč, ter se odpeljali od tam še-le po 10 zvečer proti Gorici. Seveda je bil ustavljen ves promet in potniki so morali prestopati iz vlakov, ki so vozili od obeh strani do mesta nesreče, kar je provzročalo vlakom večurno zamudo.

Sreča je bila ta, da je šel vlak v notranjost tira ter ni stroj skočil izven tračnic, v katerem slučaju bi bil vlak zdrčal na njive in pod te v vodo. Vožnjo, kakor je vozil vlak po razdrtem tiru, imenujejo železničarji »Gabelfahrt«. Škode bo mogoče do 100.000 K, ker so vsi vozovi poškodovani.

Pripravljalni odbor za oskrbo avtomobilne zveze v Brdih sklicuje dne 25. t. m. ob 3. uri pop. javni ljudski shod k Peternelu v prostore g. Jos. Blažiča, na katerem se bo posvetovalo o vstanovitvi avtomobilne zveze med Gorico in Krminom po Brdih. Želeti je, da se tega shoda vdeleže vsi interesenti zlasti zastopniki občin zapadnih Brd. — Jako veselilo nas bo, če se shoda vdeleže tudi gg. drž. in dež. poslanci.

Grofica Waldburg, avstrijska nadvojvodinja, ki biva s svojim možem, dragonskim nadporočnikom, v Gorici, se giblje prosto in napravlja izletiče v bližini vile. Seveda jo poznajo vsi. Neki predrzni »mulci« italijanski pa so jo pred časom, kakor se nam poroča, nahrulili za denar na cesti tako nesramno usiljivo, da se je prestrašila in klicala na pomoč. Take pobe bi bilo treba pošteno kaznovati!

Goriška podružnica S. P. D. priredi na belo nedeljo dne 30. marca 1913. izlet na Šentviško goro (645 m). Odhod zjutraj z vlakom drž. železnice ob 6,8 do postaje v Grahovem, odtod peš na Bukovo in na Šentviško goro. Povratek po dogovoru čez Pečine na Slap ali čez Ponikve in k sv. Luciji. Nekaj jedi je treba vzeti s sabo. Vabljeni so člani in ljubitelji hribov.

Avstrijski kolesarski športni odbor Dunaj priredi v nedeljo 4. majnika t. l. ob vsakem vremenu veliko cestno kolesarsko dirko okrog »Goriškega Krasa«. — Daljava 140 km. — Start: Podgora, gostilna Štefan Bregant. — Proga: Podgora- Kormin- Medeja- Zagraj- Tržič- Prosek- Opčine- Sežana- Štorje- Senožeče- (glavna kontrola) Preval- Vipava- Ajdovščina- Črniče- Šempas- Gorica. Cilj: Gorica, Rožna dolina v bližini gostilne pri rudeči hiši.

Dirka je odprta za vse v Avstrijsko-ogrski monarhiji stalno bivajoče kolesarje z dovoljenjem avstrijskega kolesarskega športnega odbora Dunaj IV., Terezijanum.

Za vsa slovenska kolesarska društva sprejema prijave izključno Joško Kuštrin, Gorica Gosp. ulica 25 I. — Vloga 4 krone. — Darila bode deset v vrednosti 120, 100, 80, 60, 50, 50, 40, 40, 30 in 20 kron.

Vsi tekom 1 ure po prvaku došli dirkači na cilj dobe srebrne svetinje. — Prijave se zaključijo 30. aprila t. l. ob 10 uri zvečer. Po tem dnem se ne sprejemajo prijave. — Vsa društva vdobe tekom prihodnjega tedna vsa potrebna navodila.

Vsa pojasnila daje nadporočnik Karol Christian, poveljnik kolesarske stotnije lovskega batal. štev. 20., Krmin.

Ni bil dezerter oni Eligij Jusič iz Vidma, ki se je pred časom javil na policiji v Gorici, ampak ušel je pred justico, pa ne za dolgo časa, kajti sedaj so ga že poslali čez mejo.

V prisilno delavnico v Ljubljano so poslali 18-letnega Jos. Furlana, ki je bil že opetovano kaznovan.

Umrl je v tukajšnji bolnišnici oni 24 letni Andrej Lipičar s Trnovega, ki je bil dobil težke poškodbe na tilniku ter je bil radi teh prišel v Gorico k usmiljenim bratom.

Pobegnil je izgnanec Italijan Herman Bortoluzzi. Ko je prestal kazen, ga je gnal mestni redar Komel na južni kolodvor. Tam je hotel hitro pobegniti, ali redar mu je pokazal revolver. Pobegnil pa je potem, ko je stopil v vlak; kar na drugi strani je skočil ven in redar Komel je gledal, kako zna izborno teči Ermanno Bortoluzzi.

Bolnišnica usmiljenih bratov v Gorici je sprejela kot bolniške troške za v naso deželo pristojne revne v IV. četrtletju 1912. oskrbovane bolnike od deželnega odbora znesek K 13.108. 77 in ne 43.108,77, kakor je bilo po pomoti tiskano v »Soči« št. 30.

Iz Gorice do Postojne se je vozilo s poštnim vozom doslej 8 ur. Sedaj se uvede avtomobilna vožnja, kakor smo poročali že v torek, in z avtomobilom se bo vozilo iz Gorice do Postojne samo $3^1/_2$ ure.

Radi tatvine. — V goriške zapore so pripeljali nekega Jos. Roma z Nabrežine, ki so ga ustavili blizu Mirna; sumljiv je več tatvin.

Obsojen pa na svobodo puščen cigan. — Cigan Fran Hudorovič je bil obsojen na dva tedna strogega zapora; zakaj, niti ni treba praviti. V preiskovalnem zaporu pa je sedel tri tedne; po novi postavi so mu všteli preiskovalni zapor in ciganček je bil puščen hitro na svobodo; pravzaprav ima še en teden »na dobrem« za prihodnjič.

Na teden dni zapora je bil obsojen Ivan Mikelin iz Ogleja, ke nje izgnan iz Gorice ali mu je naše mesto tako pri srcu, da se vrača v Gorico kljub temu, da je izgnan.

Tihotapci ob meji. — Meja je sicer res dobro zastražena in finančni stražniki prežijo noč in dan na tihotapce, toda ti so taki tiči, da le uidejo financi. Slednjič pa se preveč zanesejo na svojo srečo in prime jih za vrat roka pravice. Iz Červinjanske okolice so pripeljali zadnje dni v zapore štiri tihotapce, ki se pišejo Adolf Ponton, Julij Spanghero, Felice Zanolla in Vincenzo Munin.

Praznik sv. Jožefa sicer ni zapovedan praznik, ali obhajal se je povsodi pri nas kot navaden praznik.

Central Bio. — Za Velikonočne praznike se bo predvajal jako zanimiv vspored in sicer: **»Komedianti«.** Pri tej igri ima glavno vlogo Asta Nielsen, vstvariteljica moderne kinematografske drame, ki vživa po zaslugi na tem polju svetovno ime. — **»Quo Vadis«** se bo predvajal v kratkem v tuk. Central-Bio, kakor smo že omenili v našem listu. — »Quo Vadis« se predstavlja sedaj na Dunaju in vsi listi so polni hvale in priznanja o dovršenosti tega krasnega umotvora. S tem delom se je prebil led tudi onim ozkosrčnežem, ki se še ne ogrevajo za kinematografične predstave. Kinematograf si mora priboriti tudi pri nas ono veljavo, ki jo že zdavnaj vživa v modernem svetu.

Zelo obsežna in bogato ilustrovana je velikonočna številka »Slovenskega Ilustrovanega Tednika«. Priobčuje 24 slik z vojne na Balkanu in dr., nadaljevanje znamenitega romana »Za svobodo in ljubezen«, itd. »Slovenski Ilustrovani Tednik« bi naj ne manjkal v nobeni slovenski hiši; zato pa priporočamo vsem, da si ga naroče.

Zasačen tihotapec. — Finančna straža v Nogaredu je prve dni tega meseca zasačila Valentina Schlauserja iz Nogareda, ko je hotel vtihotapiti čez mejo manufakturno blago. Te dni so Schlauserja privedli v zapore goriške sodnije, kjer je v teku proti njemu dvojna preiskava in sicer od strani finančne oblasti radi tihotapstva, od strani sodne oblasti pa radi hudodelstva javnega nasilja, ker se je ob priliki aretacije nasilno vedel proti finančni straži.

Epilog k zgodovini pohujšanja v Vipavski dolini. — Znan je čitateljem oni nesrečni junak Ivan Cigoj iz Malovš, znano je pohujšanje, ki ga je povzročil v Vipavski dolini, kojega žrtve so bili nesrečni Pišot in drugi mladeniči. — Cigoj je bil prvikrat kaznovan meseca aprila lanskega leta radi hudodelstva nečistosti na sedem mesecev težke ječe; ni se priznal krivim in je prijavil proti razsodbi pritožbo ničnosti. — Par mesecev potem so ga orožniki zopet aretirali in meseca avgusta l. l. se je moral zopet zagovarjati pred goriško okrožno sodnijo zaradi hudodelstva nečistosti doprinešenih na škodo raznih mladeničev iz Malovš in okolice. Bil je obsojen takrat na štirinajst mesecev težke ječe; udal se je bil razsodbi in dostaja sedaj to kazen v koprski kaznilnici. — Razprava o ničnosti pritožbi proti prvoomenjeni razsodbi pa se je vršila dne 10. t. m. na Dunaju; Najvišji kasacijski dvor je, kakor smo zvedeli, zavrnil pritožbo ničnosti kot neutemeljeno.

Oznanilo. — C. kr. fin. ministerstvo je z odlokom z dne 14. marca 1913 št. 18080 podaljšalo rok za predloženje napovedi za prihodarnino in osebno dohodarnino za l. 1913 do 31. maja 1913. Davkoplačevalci se z ozirom na prejšnja oznanila z dne 27. decembra 1912 št. V 17-7 in 15. februarja 1913 št. V 17-3 o tem obveščajo. C. kr. finančno ravnateljstvo.

Novo podjetje. — V Gorici se je ustanovilo podjetje za snaženje po sistemu Vacuum, kakor imajo to že druga velika mesta. To podjetje ne sprejema le naročila za snaženje novih stavb, temveč oskrbuje snaženje sanatorijev, hotelov, restavracij, kavarn, podov, sten, draperij, postelj, zaves, oblazinjenega pohištva itd. Nič več iztepavanja in okrtačevanja. Ves prah vsesava higienično aparat Vacuum. V oskrbo se sprejema preproge proti majhni mesečni odškodnini. Podjetje sprejema tudi snaženje in povoščenje podov ter snaženje šip. Z ozirom na to, da nudi to podjetje lep napredek, je upati, da se bo vzdržalo. (Natančneje v inseratu).

Prihodnja številka »Soče« izide v sredo 26. t. m. ob 4. popoldne; to radi praznika v torek.

Kdor ne hiti, bo zamudil dne 1. aprila t. l. vršeče se žrebanje turških srečk, pri katerem zamore v srečnem slučaju že z enim samim vplačilom 4 kron 75 vinarjev zadeti glavni dobitek 400.000 frankov. Opozarjamo na današnji oglas glavnega zastopstva Češke industrijske banke v Ljubljani.

Priporoča se, pod novim vodstvom, na novo urejeni hotel »Pri Zlatem Jelenu«.

Odprti lekarni. — V nedeljo, ponedeljek in torek popoludne bosta odprti v Gorici lekarni Liberi-Pontoni. V teh dveh lekarnah bo tudi ponočna služba v času od 23. do 30. t. m.

Domača politika.

Kdo bo deželni glavar? — Italijani v Gorici se po smrti Pajerjevi še vedno živahno razgovarjajo o tem, kdo bo deželni glavar? Ali bo dr. Pettarin, kakor je želel rajnki Pajer, ali bo kdo drugi izmed laških liberalcev, morda dr. Pinavčig, katerega je v kavarni Teatro nekdo baje že pozdravil z »bon žorno šjor kapitano provincijale«. Govori se celo, da bi vstal iz politične smrti dr. Marani, o katerem se je večkrat reklo, da bo Pajerjev naslednik; govori se tudi o čisto novih možeh. Ali bo morda dr. Bugatto? Kdo to ve? Ali končno kak Slovenec?? Vemo le to, da kandidatov ne manjka!

»Il Piccolo« ima velike skrbi radi tega, kdo bo škof v Poreču. Seveda Slovan ne sme priti za škofa v Poreč. Tako ukazuje on. Škof mora biti Italijan Flappove vrste seveda. Resna kandidata za škofovsko stolico v Poreču sta sedaj škof Mahnič in dr. Ude iz Gradca, Nemec, »drugi Nagl«, mu pravi »Piccolo«. No, če bo imenovan in bo drugi Nagl, bodo pač Italijani ž njim zadovoljni! »Piccolo« meni, da vlada ubere srednjo pot, da ne bo škof ne Italijan ne Slovan. Če se to zgodi, bo pač glavna krivda na strani Italijanov, ki pač morajo vedeti, da tiče na škofovsko mesto v Poreču slovanski škof. Ali so taki, da imajo rajši Nemca; posebno če bo »drugi Nagl«! — Kandidat za poreško škofovsko mesto je tudi hrvaški duhovnik monsignor Bonefačič.

V Trstu bodo letos občinske volitve. Kakor hitro so bile razpisane, je pričelo veliko delo za te volitve. Italijani se gibljejo, ali gibljejo se in delajo neumorno tudi Slovenci, ki hočejo pri volitvah pokazati svojo moč in svojo veljavo. Poštena in trudapolna slovenska borba mora roditi zaželjene uspehe.

»Čudna reklama«. — »Gorica« in »Prim. list« sta pisala, da neki goriški list je prinesel oglas, da išče službo 16 letno dekle lepe zunanjosti ter sta dostavila, da kakor se vidi, pride v sedanjem modernem svetu v poštev najprej lepa zunanjost, potem šele poštenje in krščansko življenje. — Ker so nekateri mislili, da se tiče to »Soče«, pribijemo, da je oni oglas priobčil — »Novi Čas«.

Narodna obramba.

Velika Ciril-Metodova veselica. — Kakor smo že zadnjič omenili priredita združena odbora ženske in možke podružnice Ciril-Metodove družbe v Gorici skupno z gojenci tukajšnjega možkega učiteljišča veliko veselico v dvorani Trgovskega doma v soboto, dne 5. aprila. Sodeč po predpripravah bo ta veselica ena najlepših, kar jih je priredila dosedaj podružnica. Naše narodne gospodične in dame so že pridno na delu in se pripravljajo, da bodo s pravo slovansko postrežljivostjo postregle z dobro jedačo in pijačo po prav zmernih cenah. Že danes lahko povemo, da ne bo nikakega odiranja in vsak bo zapravil le toliko, kolikor še mu bo zljubilo.

Vspored bo raznovrsten in zabaven. Od strani slav. občinstva pa pričakujemo, da se vdeleži te prireditve v obilem številu. Namen je blag in nihče naj ne izostane.

Podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Vrtojbi vabi k veselici, ki se bo vršila dne 24. marca 1913 na Velikonočni pondeljek v Dolenji Vrtojbi v prostorih g. Maraža. Vspored: 1. *** »Na tujih tleh«, petje s spremljevanjem tamburaškega zbora »Slovenske Čitalnice«. 2. *** »Fantu«, petje s spremljevanjem tamburaškega zbora »Slovenske Čitalnice«. 3. Gregorčič: »Hajdukova oporoka«, deklamacija. 4. *** »Cvetlica«, petje s spremljevanjem tamburaškega zbora »Slovenske Čitalnice«. 5. *** »Pol vina, pol vode«, šaloigra v enem dejanju. 6. Ples v venčkih, pri katerem svira orkester iz Gorice.

Začetek ob 3 in pol uri pop.

Vstopnina 40 vin. za osebo. Čisti dobiček je namenjen Ciril-Metodovi družbi. K obilni udeležbi vljudno vabi odbor.

Književnost.

»Matica Hrvatska« izda za l. 1913 poleg drugih leposlovnih knjig »Aškerčeve pesmi« v izboru; urednik knjigi profesor filozofije na zagrebškem vseučilišču dr. A. Bazala. V uvodu bo obširnejša te vrste. — Obenem izidejo »Novoveki izumi«, »Zgodovina hrvatske književnosti« od dr. Drechslerja itd. — »Aškerčeve pesmi« bodo obsegale vse kar je res pesniški vrednega in značilnega v njegovih delih. Slovenci naj zato v čim večjem številu pristopijo k »Matici Hrvatski«.

»Vošnjakova korespondenca« in »Matica Slovenska«. — Matica Slovenska izda v uredništvu g. dr. Drag. Lončarja v ldriji korespondenco dr. Jos. Vošnjaka. Ker je bil pokojni dr. Vošnjak eden izmed najagilnejših mož v zadnji tretjini prošlega stoletja, bo ta korespondenca zelo važna za spoznavanje one dobe slovenske zgodovine. Publikacija bo naravno obsegala dva dela: I. Pisma, ki so jih drugi pisali Vošnjaku. II. Pisma, ki jih je pisal Vošnjak. Dopisovali so Vošnjaku n. pr. A. Aškerc, dr. J. Bleiweis, Caf. Cimperman, dr. Costa, A. Einspieler, P. pl. Grasselli, Freuenfeld, A. Funtek, Fr. Govekar, Iv. Hribar, grof Hohenwart, dr. B. Ipavic, Jurčič, Klodič pl. Sabladolski, dr. Št. Kočevar, Komel pl. Sočebran, dr. Gr. Krek, Fr. Levstik, Lutman (župnik na Ko...), Macun, dr. D. Majaron, Fr. Ks. Meško, Ogrinec, dr. Prelog, Rapoc, dr. Razlag, dr. F. Smec, Spinčič, Stritar, L. Svetec, Juri Šubic, dr. Iv. Tavčar, Tomšič, A. Trstenjak, dr. P. Turner, baron Winkler: nadalje: Apih, Erjavec, dr. Pražak, B. Raič, vitez Schneid, Šuman, Dav. Trstenjak. — Matica Slovenska se obrača s tem do vseh p. n. gg., ki hranijo katera Vošnjakova pisma s prošnjo, da bi blagovolili to korespondeco za omenjeno Matično publikacijo dati na razpolago. Naravno je, da se bo iz te korespondence, kolikor se tiče živečih oseb, izločilo vse, kar bi segalo v čisto privatno življenje ali tangiralo osebno čast z ene ali druge strani.

DOPISI.

Iz Gorice. (Kje je Rozina?) Pravijo, da takrat, ko je odšel in ga ni več, je odšel s svojo psico; pravijo, da se je psica čez čas vrnila v mesto. Če je to res, potem si je Rozina najbrže vzel življenje kje v kakem skritem kraju v goriški okolici. Kot strasten lovec je poznal dobro vse poti, gozde, luknje v okolici. Morda leži kje mrtev ter ga dobijo spomladi kje ali pa nikoli, če bi bil padel v kako brezdno. — Raznašajo se dalje govorice, da je šel na Balkan in ljudje, ki ne govore vedno resnice, vedo, da je pisal iz Solluna razglednico v Gorico. Kje je pač, se ne ve nič.

Revizija je kazala vedno več in več primanjkljaja, govori se že o velikih svotah, nad 20.000, nad 30.000 K in pričakuje se še več.

Klerikalni listi vpijejo za Rozino, da je bil liberalec, baje zato, ker je nekoč nahrulil, če je res, kar pravijo ti listi, nekega učitelja, da je »farški podrepnik«. Že mogoče pa, da je Rozina rekel kaj takega. Kdor je poznal njegove manire, se temu ne bo čudil. Vemo pa tudi, kako je zabavljal na tega in onega učitelja, ki ni klerikalec, ga zmerjal s psovkami in mu dajal razna imena, ki jih tu ne moremo zapisati. Po logiki, ki vlada v klerikalnih listih, je moral biti ta pobegli Rozina presneto zagrizen klerikalec!

Iz goriške okolice.

Iz Šempasa. — Na dan 8. t. m. smo imeli dražbo občinskega lova za 8 let. Bivše starešinstvo je bilo oddalo lov za 200 K in skledo makaronov; sedaj so si pa drugače umislili; zložili so se več občinarjev in šli na dražbo in zrastel je lov od 200 K na 500 K in še eno po vrhu. Zdaj naj pomisli vsak občinar, kaj je dobrega naredilo prejšnje starešinstvo!

Pred par tedni smo imeli misijon. Kdor je bil Sokol, je moral pri spovedi obljubiti, da bo »Orel«, če ne, ne dobi odveze. Prepovedane časnike se ne sme čitati, smo tudi slišali. Samo pozabil je povedati gospod misijonar, kateri časniki so prepovedani, ker ljudstvo tega ne ve; najbrže so tisti prepovedani časniki »Gorica«, »Primorski list« in »Novi čas«. — Čuli smo tudi, da moramo voliti samo one za poslance, katere nam priporoči gospod župnik!

Iz bovškega okraja.

Z Bovškega. — (Na naslov deželnega odbora v Gorici.) Isti je razposlal okrožnico gledé nabav umetnih gnojil za gnojenje travnikov, katero nabavo naj bi potrebni posestniki, upravičenci, dobili po znižani ceni od istega. Na tozadevno okrožnico se je odzvalo več upravičencev, kateri so zadostili povsem določilom dotične okrožnice. Spomlad je tu, a o preskrbi gnojila ni duha ne sluha; okrožnica dež. odbora stavila je termin, do kedaj se prošnje uvažujejo. A na večkratno urgiranje, dasi smo stvar pravilno izvršili, od strani deželnega odbora nismo vredni še odgovora.

Kaj naj mislimo, da je šlo za nas vse zopet **»fuč«.** Radovedni smo, koliko so dobili Furlani? Na večkratno urgiranje (3×) bi vsaj mogli biti deležni odgovora. Kedo plača škodo, katero nam je s tem deželni odbor prizadjal? Ako bi se ne zanašali, bi po svojej moči vse potrebno ukrenili in naši travniki bi bili lahko pognojeni, na jeden ali na drugi način. Vidi se, da naš deželni odbor nima čuta za ubogega kmeta.

Prosimo pojasnila od dež. odbora, kako se je s preskrbo z umetnimi gnojili postopalo?

Več podpisov.

Iz aidovskega okraja.

Ciril-Metodova podružnica za Sv. Križ-Dobravlje-Velike Žablje priredi na velikonočni pondeljek dne 24. t. m. v dvorani gosp. Ferjančiča v Sv. Križu veselico. Vspored: 1. V. Parma: »V petju oglasimo . . .«, možki zbor s spremljevanjem klavirja. 2. Dr. A. Schwab: »Dekletce, podaj mi roko . . .«, mešan zbor. 3. Fr. Korun: »Potrkali na okno . . .«, možki zbor. 4. Hr. Vogrič: »Temu treba se pri-

ODLIKOVANO

MIZARSTVO

: z električnim mehaničnim obratom :

ANT. ČERNIGOJ

Gorica, Tržaška cesta št. 18.

Izdeluje: vsa stavbena dela, okna, vrata, podove. - - - -

Zaloga pohištva omare, mize, postelje, stolice, okvirje, blazine in šuste. - - - - - - - -

Zaloga: Strugarskih in rezbarskih izdelkov. - - - - - -

vadit . . .«, kuplet s spremljevanjem klavirja. 5. Dr. A. Schwab: »Slanica«, možki zbor. 6. A. Linhardt: »Županova Micika«, veseloigra s petjem v dveh dejanjih. 7. Davorin Jenko: »Na tujih tleh«, ženski zbor s spremljevanjem klavirja. 8. ***: »Beračeve skrivnosti«, kuplet s spremljevanjem klavirja. 9. ***: »Zamenjena nevesta« ali »Tudi šuštar ima srce . . .«, šaljiv prizor s petjem. 10. Ples. Med vsporedom udarjajo tamburaši iz Dobravelj. Začetek ob 3. uri popoldne. Vstopnina k veselici 40 vin., s sedežem 1 K. Ker je dobiček namenjen prekoristni Ciril-Metod. družbi, se preplačila hvaležno sprejemajo. K obilni udeležbi uljudno vabi veselični odsek.

Iz Ajdovščine. — Naša lekarna vzbuja ob nedeljah popoludne posebno pozornost mimoidočih in sicer vsled izvezkov, na katerih se naznanja, kje je lekarničar, če bi ga slučajno kdo potreboval v urah njegove odsotnosti. Da se to naznanja občinstvu je prav in dobro, da pa se na teh izvezkih slovenski jezik tako kruto pači, ogorčeno protestujemo! Naznanilo se glasi tako-le: »Lekarnicar Je Pri Gospod Dyrektorju v Tovarni«.

Lekarna v Ajdovščini je podjetje, ki se vzdržuje izključno z denarjem slovenskih odjemalcev in to Ajdovščine in bližnje okolice. Če bi slovenski groši odrekli tej lekarni podpore, bi morala že zdavnaj stegniti pete — vsa nemška kolonija bi je ne rešila grozečega propada!

Smatrali smo za dolžnost, da smo opozorili lekarniško osobje na gornji napis, ki naj se takoj s pravilnim nadomesti; hočemo dalje, da se to osobje zaveda, da se nahaja na slovenskih tleh in med takim prebivalstvom, ki — dasi mirne narave — ne dopušča, da bi se mu kakor v zasmeh pačil niegov lep slovenski jezik! Hočemo torej, da se naše besede upoštevajo, sicer naj ostane za vedno g. »Lekarnicar Pri Gospod Dyrektorju v Tovarni«. —.

Kolesarska zveza.

Kolesarsko društvo »Gorica« naznanja, da mednarodno dirko določeno za v nedeljo dne 4. majnika t. l. priredi »Avstrijski kolesarski športni odbor Dunaj«.

Vse prijave sprejema izključno tajništvo našega društva. Odbor.

Gospodarske vesti.

Srbija in Drač. — Belgrajski listi poročajo, da so načrti za draško luko gotovi. Pristanišče bo zavzemalo 160 ha. Dela bodo stala 40 milijonov dinarjev. Zgradi se velik pomol, ob katerem bo prostora za šest velikih parnikov. Zgrade se tudi velika skladišča in velik kolodvor.

Trg sv. Jelerja v ponedeljek. Na Goriščeku je bilo 30 vozov stavbenega lesa, 20 vozov drv; na trgu sv. Antona 160 vozov krompirja za seme; na Senenskem trgu 12 vozov sena; na živinskem trgu 520 volov, 30 telet, 12 konj, 720 prešičev.

Koliko se je leta 1911 v Avstriji plačalo osebno dohodninskega davka. — Osebno dohodninski davek je moralo plačati leta 1911 v Avstriji 4,235.071 oseba, 14'9 odstotkov vsega prebivalstva. Dohodki vseh teh oseb so bili proračunani s 5382 milijoni kron, okroglo 400 milijonov več kakor leta 1910. Plačal se je osebno dohodninski davek v znesku 93,200.000 kron in se je za 7,700.000 K povišal. Na Kranjskem se je plačalo 740.000, na Štajerskem 3,970.000, na Koroškem 820.000, v Trstu 2,180.000, v Istri 470.000 na Goriškem 360.000 in v Dalmaciji 450.000 K dohodninskega davka.

Vžitninski davek je prinesel državi leta 1911 423,900.000 K, 30,600.000 kron več kakor leta 1910. Žganje je dalo 106,600.000 K, špiritove drože 760.000, nadzorna pristojbina za denaturiranje špirita 1,100.000, pivo 87,800.000, sladkor 159,900.000, petrolej 26,100.000, vino 13,500.000, meso 18,000.000, drugi predmeti 1,700.000, vžitninski zakupi 5 milijonov 900.000, dohodarstvene varščine 2,040.000 kron.

Društvo »Vrtnarska šola« bo imelo svoj redni občni zbor dne 6. malega travna v Kamniku v kavarni Vanossi ob tretji uri popoldan.

Sokolski vestnik.

Bratje!

Naznanjamo Vam, da je zvezno predsedstvo proti odloku c. kr. deželnega predsedništva, glasom katerega se nam naš zlet prepoveduje, vložilo pritožbo na c. kr. ministerstvo za notranje zadeve, tudi je zvezni podstarosta brat dr. Otokar Rybař že osebno interveniral pri ministerstvu.

Zletne predpriprave vrše se naprej!

Na zdar!

Predsedstvo Slovenske Sokolske Zveze.

*

Bratskim društvom naznanjamo, da je »Slovenska Sokolska Zveza« poverila zalogo gramofonskih plošč k zletnim prostim vajam, edinole bratu Milko Krapežu v Ljubljani. Originalne plošče, fabrikat svetovno znane tvrdke »Odion« stanejo skupaj K 9 s poštnino K 10. Plošče, katere so v vsakem oziru kar najbolje vspele, toplo priporočamo.

Na zdar!

Predsedstvo Slovenske Sokolske Zveze.

Sokol v Št. Andrežu je bil naznanil, da priredi na drugi Velikonočni praznik plesno veselico. Danes pa naznanja, da te veselice ne bo, ker glavarstvo ni dovolilo zaprošenega d r u š t v e n e g a plesa.

Razne vesti.

Ministri v Pulju. — V sredo zjutraj je dospel v Pulj naš minister javnih del pl. Trnka. Diner je bil na dreadnoughtu »Viribus unitis«. Potem je dospel v Pulj še deželnobrambni minister pl. Georgi.

Prochaska konzul v Rio de Janeiro. — Uradni list s srede je objavil imenovanje proslulega Oskarja Prochaska za vodjo generalnega konzulata v Rio de Janeiro.

Zeppelinov zrakoplov razdejan. — Iz Karlsruhe: Zrakoplov »Z 1« je zajel močan vihar in ga razdejal. Zrakoplov se je moral spustiti na tla, vihar pa ga je vzdignil in treščil na to na tla, da se je zrakoplov ves razbil.

Masaryk o dohodu Srbov na Kosovo. — V nekem češkem listu je napisal prof. Toma Masaryk svoj spomin iz Beograda. Neki ranjeni srbski stotnik mu je opisal tako lepo in toplo dohod svojega oddelka na Kosovo, da si je Masaryk čutil v dolžnost, obelodaniti ta opis vrlega srbskega stotnika:

»Nikdar nisem čutil tako, kaj je narodna zavest, kakor pri pripovedovanju nekega ranjenega stotnika, s katerim sem govoril v Belemgradu. Šli smo čez gore in doline — je pripovedoval stotnik — in prešedši jih sem vojakom pokazal na polje pred nami: B r a t j e, t a m j e K o s o v o! Polk je za trenotek zastal, ali samo za trenotek in krenili smo dalje z ostrim korakom. Vojaki so korakali tako hitro, da smo brzo dospeli tje. Zapazil sem, kako kar nakrat polk tiho koraka. Okrenem se in glej: vsi vojaki gredo po prstih, tiho, kakor da bi kdo v bližini spal, da koga ne prebudijo. In kar nakrat, vrsto za vrsto, vsi vojaki se vržejo na zemljo, poljubljajo zemljo in kličejo: Kosovo! Kosovo! Kličejo tako ljubko in nežno, da so tudi meni pritekle solze in sem padel na tla in poljubil zemljo. In vsi ti moji vojaki vstanejo zopet, solze jim blestijo v očeh, tečejo jim po licu in brkah, pokrižajo se ter gredo dalje po Kosovem, tiho, tiho« . . . .

V bolnišnicah v Beogradu je sedaj še 1054 ranjenih in bolnih vojakov.

Trikrat na smrt obsojen. — V Frankobrodu je bil dne 15. t. m. vsled trikratnega umora obsojen na trikratno smrt neki Sternickel; razen tega je bil še obsojen na pet let težke ječe in na stalno izgubo meščanskih častnih pravic. Neki Kersten je pa bil zaradi dvakratnega umora, enega uboja in ropa obsojen na dvakratno smrtno kazen, pet let težke ječe in na stalno izgubo vseh svojih meščanskih častnih pravic.

Nemški cesar v svoji hiši. — Nemški cesar Viljem, človek jako delaven, ki hoče ujediniti v sebi najraznovrstnejša sredstva, si je uredil svoje dnevno delo nenavadno precizno. Cesar Viljem je na primer strasten čitatelj listov, ali ker ne more čitati vseh časopisov, si je napravil poseben urad, v katerem so nastavljeni prevajalci za sedem jezikov, ki pod nadzorstvom jednega oficirja režejo iz raznih listov vse one članke, ki bi cesarja zanimali. Izrezke in prevode nalepijo na velike kartone in jih stavijo v mapo, na kateri je cesarski grb. Cesar vstane ob 6. uri, ob 7. mu prinesejo mapo in potem, oborožen s svinčnikom, čita ter dela zraven člankov svoje opazke. Po en nemški list bere še potem v jutro in zvečer. V postelji bere pri električni luči.

Garderoba nemškega cesarja. — Garderoba obsega deset velikih sob, v katerih je 300 vojaških uniform, raznih mečev in drugega orožja.

Pomanjkanje zdravnikov v Srbiji. — Okoli 40 vojaških zdravnikov leži bolnih po raznih bolnišnicah; od tifusa v Kumanovu, v Negotinu, v Bitolju. Zdravnikov primanjkuje, zato se hoče srbska vlada zopet obrniti za pomoč na slovanske zdravnike.

Turčija izganja albanske notable. — Feczi bej, bivši vali na Kosovem, advokat Gjako in bivši policijski ravnatelj Halil v Bitolju, so izgnani iz Turčije. 21. t. m. so morali iz Carigrada v albanske gore.

Otrok v goreči postelji. — V Trstu je pustila gospa Tomažič svojo dveletno hčerko Marijo v varstvu 4-letne druge hčerke, ko je šla na trg nakupovat. 4 letna hčerka pa se je igrala z vžigalicami in zažgala postelj 2 letne Marije. Pretekla je na krik soseda, ki je potegnila deklico iz postelje, ali otrok je tako opečen, da podleže ranam.

Kongres za antialkoholično vzgojo mladine. — V Berolinu se otvori dné 26. t. m. prvi nemški kongres za antialkoholično vzgojo mladine. Kongresu bo predsedoval državni kancelar.

Kanoni, ki bodo razstreljevali zrakoplove. — V Juterbogu pri Berolinu delajo poskuse z novimi kanoni, ki streljajo na zrakoplove. Konstruirani so tako, da topničar lahko gleda v zrak, ne da bi ga motilo solnce in strel zleti naravnost v zrak proti zrakoplovu. Poskusi so se dosedaj dobro obnesli.

Ženska moda. — V državi Ohio sklicejo posebno komisijo, v kateri bodo tudi ženske, kateri bo naloga, izreči se o ženski modi ter postaviti za uzorec modo, ki ne bo žalila morale.

Reforme pri artileriji. — Jeseni 1912. so poljski artilerijski regimenti dobili vsak še peto baterijo, tako da ima sedaj vsak regiment po 30 kanonov. V kratkem pa se stvorijo nove baterije tako, da bo štel vsak polk 36 topov.

Grozna nevesta. — Iz Maka na Ogrskem poročajo: 25-letnega instalaterja Janeza Nemetha je pregovorila njegova ljubica, sestra mlinarja Jožefa Szendi-Horvatha, naj se zavaruje za 8000 kron in naj da izstaviti polico na njeno ime. Komaj je bila polica veljavna, je nevesta skupaj s svojim bratom umorila svojega ženina ter vrgla truplo na železniški tir. Vlak je truplo raztrgal na kosce. Dekle je pri zaslišanju priznala zločin. Obenem pa je izpovedala, da je že osem mož pregovorila, da so se zavarovali na skupno vsoto 52.000 kron. Vseh osem mož je umorila.

Velika nesreča pri Kotorju. 6 vojakov ubitih, 5 ranjenih. — »Militärische Rundschau« poroča, da se je v bližini Kotorja utrgala 200 m^3 velika skala in zasula neko poljsko vojaško barako. 5 vojakov 33. pešpolka in 2 vojaka 5. polka trdnjavske artilerije je bilo ubitih, 5 infanteristov težko ranjenih. Vojaške oblasti so odredile strogo preiskavo.

Moll-ov Seidlitz-prašek

je za na želodcu trpeče neprekosljivo sredstvo katero ima prednost pred vsemi drugimi drastičnimi čistili, kroglicami in grenčicami.

Cena orig. škatlje K 2·—

Ponarejanje se sodnijsko zasleduje.

Moll-ov Franc. žganje in sol

za ribanje života. — Bolečine olajšujoče in okrepčujoče staroznano sredstvo proti trganju in prehlajenju vsake vrste.

Orig. steklenica K 2·—

Na prodaj po vseh lekarnah in mirodilnicah. Glavna lekarna A. MOLL, c. in kr. dvorni založnik, Dunaj, Tuchlauben 9.

Zaloga v Gorici v lekarni: A. Gironcoli, G. Cristofoletti.

Okrajna hranilnica in posojilnica v Sežani

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

vabi svoje člane k

rednemu občnemu zboru,

kateri se bo vršil

dne 6. aprila t. l. ob 10. uri predp.

v zadružnem prostoru

z nasledujim dnevnim redom:

1. Pregledanje in odobrenje računskega zaključka za l. 1912.
2. Razdelitev čistega dobička.
3. Poročilo o reviziji.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Sprememba pravil.
7. Predlogi.

Sežana, 21. marca 1913.

113—1 **Načelstvo.**

Suhe, lepo strugane bukove in jelove palice (štile) za metle

razpošiljata po nizki ceni od postaje Rakek

And. Paternost & sin

Dane pri Rakeku (Kranjsko)!

101 4

Na Prevalu v Solkanu

NOVA GOSTILNA

„Pri Razgledu“

na celo goriško okolico. Priporoča in prosi mnogoštevilnega obiska.

Izvrstna vina, pivo kakor tudi vse druge pijače, kuhinja izborna, cene zmerne, postrežba točna. 114—1

Želodčne bolezni

hemorojdi, zapeka, lišaj, kožni izpuščaji, ranitve na nogah.

B r e z p l a č n o sporočim na željo vsakomur, kdor trpi na želodčnih in prebavnih težavah ter zaprtju, krvnem zastajanju, kakor tudi hemoroidih, lišaju, ranitvah na nogah, vnetjih itd., kako so se mnogoštevilni bolniki, ki so dolga leta trpeli na teh boleznih, h i t r o in t r a j n o iznebili teh nadlog. Na razpolago je več nego 10.000 zahvalnih in priznalnih pisem.

Krankenschwester Klara WIESBADEN, Walkmühlstrasse 26.

103—4 41—4

Arnavti in avtonomija Albanije.

Za avtonomijo Albanije se goreče bori dunajska diplomacija, sklicujoč se na nacionalni princip, kateremu pa drugače ni preveč naklonjena, kakor je znano. Iztaknila je ta princip, ker je morala iztaknniti neki princip in ta se jej je zdel najprimernejši, ker je računala, da se radi tega navdušijo za avtonomijo Albanije vsi prijatelji nacionalnega principa.

Ali marsikedo se je smejal sklicevanju avstrijske diplomacije na nacionalni princip in zadoneli so pošteni glasovi, da naj da Dunaj najprvo avtonomijo avstrijskim narodom, potem šele naj se pobriga za avtonomijo narodov, ki živijo izven avstrijskih mej. Vendar pa se je dobilo ljudi v Evropi, ki so se potegnili za avtonomijo, misleč, da so Arnavti narod kakor vsak drugi in da se sami potegujejo za svojo državo. Kdor je videl fotografije z arnavtskega kongresa v Trstu ter gledal Arnavte oblečene po evropsko, je mislil, da so to civiliziran narod, ali ni pomislil, da ti »Arnavti« svoje domovine morda nikdar niti videli niso, in če je čital tista zasuknjena poročila o sijajnih govorih, polnih navdušenja za domovino, je morda sodil, da se ta narod bori najenergičneje za svojo domovino. Ali ako bi tako oduševljenci za albansko državo videli Arnavte v njihovi domovini, potem bi sigurno premenili svoje mišljenje o njih.

Sodite jih iz izjave Esadpaše, branitelja Janine, ki je povedal dopisniku milanskega »Secola« med drugim tole:

»V začetku vojne se je nahajalo v Epiru okoli 15.000 arnavtskih vojakov. **Nad polovico teh vojakov je pobeglo že v prvem mesecu vojne.** Vstrajno so branili Janino samo mladi turški oficirji in turški vojaki. Borili smo se osamljeni, pod slabimi okolnostimi, prašati treba le onih 5000 vojakov, ki trpijo v bolnišnicah. Tri mesece nismo dobili nikakih obvestil, nikake inštrukcije od turške vlade. Nismo vedeli, ali se borimo za Turčijo ali za Albanijo.

Z druge strani, **Arnavti so nas izdajali,** bežali iz našega tabora, puščajoč nas same, **dasi so dobro vedeli da se v Janini brani meja bodoče Albanije.**

Arnavti bi nam morali preskrbeti vsaj moko, ali samo dvakrat smo dobili nekaj malega iz Valone. **Arnavti nimajo čuta za domovino, oni niso ničesar storili za svojo avtonomijo.«**

Esad paša gotovo dobro pozna Arnavte in iz njegovih reči doni, kako malo zaslužijo Arnavti avtonomijo. Ali hoče jim jo dati Dunaj, da — zmanjša vojne uspehe Srbije!

Igralni načrt o efektni loteriji „Splošnega slovenskega ženskega društva".

Srečkanje se vrši dne 15. aprila 1913 v prostorih »Splošnega slovenskega ženskega društva«, Rimska cesta 9, ob 6. zvečer. Loterija ima 200 dobitkov, izmed katerih je 13 glavnih dobitkov. Dobitki se razdele na 20.000 srečk.

Srečkanje se vrši nastopno: Postavi se eno kolo. Vleče se 40 številk, ki zadene po en dobitek. Vsaka izmed teh številk ima po 2 pred- in 2 zadobitka in sicer:

I. glavni dobitek v vrednosti K 1500 ima 2 pred- in 2 zadobitka, v vrednosti po K 30.

II. glavni dobitek v vrednosti K 1000 ima 2 pred- in 2 zadobitka, v vrednosti po K 30.

III. glavni dobitek v vrednosti K 800 ima 2 pred- in 2 zadobitka v vrednosti po K 30.

IV. glavni dobitek v vrednosti K 600 ima 2 pred- in 2 zadobitka v vrednosti po K 30.

V. glavni dobitek v vrednosti K 400 ima 2 pred- in 2 zadobitka v vrednosti po K 30.

VI. glavni dobitek v vrednosti K 400 ima 2 pred- in 2 zadobitka v vrednosti po K 30.

VII. glavni dobitek v vrednosti K 400 ima 2 pred- in 2 zadobitka v vrednosti po K 30.

VIII. glavni dobitek v vrednosti K 400 ima 2 pred- v vrednosti po K 30 in 2 zadobitka v vrednosti K 20.

IX. glavni dobitek v vrednosti K 300 ima 2 pred- in 2 zadobitka v vrednosti po K 20.

X. glavni dobitek v vrednosti K 300 ima 2 pred- in 2 zadobitka v vrednosti po K 20.

XI. glavni dobitek v vrednosti K 300 ima 2 pred- in 2 zadobitka v vrednosti po K 20.

XII. glavni dobitek v vrednosti K 300 ima 2 pred- in 2 zadobitka v vrednosti po K 20.

XIII. glavni dobitek v vrednosti K 300 ima 2 pred- in 2 zadobitka v vrednosti po K 20.

XIV. do incl. XX. glavni dobitek v vrednosti po K 100 imajo 2 pred- in 2 zadobitka v vrednosti po K 20.

XXI. do incl. XL. glavni dobitki v vrednosti po K 80 imajo 2 pred- in 2 zadobitka v vrednosti po K 10.

Poziv.

Stari slovanski običaj barvanja velikonočnih jajc (piruhov, pisanic) je tudi med Slovenci na Primorskem v navadi. Piruhe barvajo eno- ali večbarvno. V drugem slučaju se vprabljajo v novejšem času v tvornicah izdelani z barvami prepojeni papirji, s katerimi se jajca omotajo in nato skuhajo; nekateri pokrivajo jajca z listjem in jih nato barvajo tako, da ostane prostor pod listom bel; zopet drugi omotajo enostavno jajce z raznobarvnimi krpami, ki zapuščajo pri kuhanju sledove na njem. Vsi opisani mehanični načini barvanja seveda nimajo prav nobene vrednosti za onega, ki hoče proučavati pristno narodne običaje. Tem zanimiveje je pa študirati ornamentiko po starem narodnem načinu barvanih jajc. Tu se postopa na sledeči način: Ornamenti se narišejo na jajcu z raztopljenim voskom. Ko se vosek strdi se jajce namoči oziroma skuha v barvi, nato se ornamenti pokažejo v beli barvi. Tudi večbarvne ornamente delajo s ponavljanjem opisanega pokrivanja z voskom. Zbiratelji narodnih ornamentov imajo tu hvaležen delokrog, kajti take zbirke ne zaostajajo glede zanimivosti za zbirkami narodnega vezenja in podobnega.

V nekaterih muzejih (Praga, Dunaj, Lvov, itd.) hranijo že velike zbirke takih pisanic. Kdor jih je videl, bo priznal, da je naša dolžnost, zbirati tudi na Primorskem lepe piruhe poleg drugega »narodnega blaga«. Zbirka teh piruhov je najprej namenjena za Jadransko razstavo na Dunaju, vporabila se bode pa pozneje še v druge kulturne namene. Zato se pa obračam do slov. inteligence (posebno na deželi) z uljudno prošnjo, da mi gre pri tem zbiranju na roko. Posebno dijaštvo, ki je sedaj doma, bi moglo pri tem delu uspešno sodelovati. — Nabrane pisanice (seveda le z ornamenti okrašene) naj se pošljejo podpisanemu ali v dar ali s priloženim računom. Na zahtevo se po zaključku razstave vrnejo. Dobrodošla bi bila tudi pisana obvestila, kje bi se opisano blago dobilo.

Prof. Saša Šantel
Pazin (Istra).

Izreki raznih pisateljev.

Dr. Tille:

Vsakdo je predvsem član kakega naroda in nihče ne more boljše služiti človeštvu kakor s tem, da služi svojemu narodu. Kdor v službi svojega naroda, svoje rase, pomaga povzdigniti gmotne in duševne sile in čvrstost teli, ta pomaga povzdigniti zmožnosti človeštva. Tako je vsako pošteno službovanje narodu službovanje človeštvu. Pravo službovanje človeštvu je le mogoče potom službovanja narodu.

Socijolog Zenker:

Svetovna zgodovina od prve do zadnje strani ne pozna niti jednega slučaja, v katerem bi se zjedinjene heterogenih elementov izvršilo drugače, kakor po medsebojni akomodaciji in asimilaciji, po prilagodenju na jednake socijalne oblike.

Ako se o narodu govori, da je skoz in skoz miroljuben, se ga s tem ne hvali. Dva pojava sta ustvarila vso človeško kulturo: delo in boj. Oba sta jedno in isto v kategoriji »boja«. — — Ni večjega naroda, ki bi bil čiste rase. Vsi večji narodi so nastali iz mešanice narodov: Angleži iz Britov, Angelsaksov, Normanov in Romanov; Francozi iz Beltov, Romanov, Germanov; Italijani iz Rimljanov, Germanov; Španjci iz Iberov, Kartagincev, Rimljanov, Germanov in Arabcev; Rusi iz Slovanov, Finov in Lapov. Opomniti je, da je to, kar zovemo Germane, Romane, Slovane, zopet sestavljeno iz raznih ras.

Angleški pisatelj in minister Disraeli pa zopet drugače: Rasa je vse; ni druge resnice. In vsaka rasa mora poginiti, ki svojo krv brezskrbno da mešati.

Erazem iz Rotterdama, (tujec v narodu): ta dežela mi je postala domovina. Da bi bog hotel, da bi jej laz bil v toliko veselje, kakor je ona meni!

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.
Tiska: »Goriška Tiskarna« A. Gabršček (odgov. J. Pabčič).
Zalaga: Družba za izdajanje listov »Soča« in »Primorec«.

Mali oglasi.

Najmanjša pristojbina stane 60 vin. Ako je oglas obsežnejši se računa za vsako besedo 3 vin. Najpripravnejše inseriranje za trgovce in obrtnike.

Koliko je manjših trgovcev in obrtnikov v Gorici, katerih na deželi (in celo v mestu) nihče ne pozna, ker nikjer ne inserirajo. Škoda ni majhna.

Fotograf A. Jerkič slikal bode odslej pri slabem, temnem vremenu in tudi zvečer pri električni svetilki „Jupiter". — Senzacionelna novost, krasen umetniški efekt!

Slovenska šivilja se priporoča cenjenim damam in gospicam. — Izdeluje obleke in kostume po najnovejši modi Josipina Bregantič, ulica Caserma št. 5, III. nad. 417—1

Proda se motor 8 konjskih sil in mlin na 1 francoski kamen. Vse je še malo rabljeno. Cena se izve pri lastniku Pahorju na Volčjidragi 225 110—1

Meblovano sobo s prostim vhodom se odda na Kornu št. 11, I. nadstr.

Redka prilika
za gostilničarje.

Dne 27. marca t. l. ob 1 uri popoldan vrši se dražba pri g. Antonu Slamič, gostilničarju v Černičah (Primorsko) na kateri bode prodan en še v dobrem stanu se nahajajoči godbeni

automat

obstoječ iz glasovirja, 2 bobnov, cinele in tubafoni z vložkom po 10 vin. — Cenjen je na 400 kron. 112—1

Napredek vede!

Najenergičneje in gotovo se zdravi sifilis s svetovnim sredstvom

- I' RUBIN CASILE -

Stotine zdravniških potrdil potrjuje, da se uretralna zoženja, prostatitis, uretritis in meh. katarji korenito ozdravijo s

N. Casile. konfeti Casile

Konfeti Casile urejajo uriniranje, ne da bi bilo treba rabiti zelo nevarnih cevk (šilinge) popolnoma odpravljajo in ublažujejo pečenje in pogosto uriniranje; edini korenito ozdravijo *uretralna zoženja* (prostatitis, uretritis, cistitis, mehurne katarje, kamen, nesposobnost za zadržavanje urina, sluzaste tokove itd. — Škatlja konfetijev Casile K 4·—.

Iorubin Casile, najboljše protisifilitično in poživljajoče krčistilno sredstvo, ki se uporablja z uspehom proti sifilidi, anemiji, impotenci, kostoboli, ischias, vnetju žlez, poltnim madežem, izgubi semena, polucijam, spermatorei, sterilitetí, neurasteniji, energičen razkrojevalec urinove kiseline itd. — Steklenica Jorubina Casile K 3·50.

Vbrizganec Casile zdravi beli tok, akutne in kronične katarje, vaginitis, uretretis, endometritis, vnetje in izpad maternice itd. — Steklenica vbrizganca Casile K 3·50.

Kdor želi večjih pojasnil, tiskovin itd. naj naslovi dopis na lekarno Serravallo za g. Casile Trst, ki poda odgovor z obratno pošto zastonj in z vso rezervo. Priznani medicinalni izdelki CASILE se prodajajo v vseh akreditiranih lekarnah. — V Gorici v lekarnah Cristofoletti in Tromba. 6—2

Slovenci!
Podpirajte in poslužujte se
Prve slovenske brivnice v Gorici,
Gosposka ulica štev. 1 (nasproti Montu).
Postrežba solidna in snažna.
Za obilen obisk se priporoča
FRAN NOVAK, brivec in lasničar.

Kje se kupi dobro in najceneje gotovo obleko?

C. kr. priv. kroji

Strokovna krojačnica za izdelovanje oblek za vsaki stan, po najnovejšem kroju. Največja zaloga blaga in gotovih oblek. Podpisani priporočam sl. občinstvu, da si ogleda mojo bogato zalogo. Prepriča naj se vsakdo sam, da vdobi edino v moji trgovini dobro in najceneje blago na meter, kakor tudi gotove obleke za gospode, dečke in otroke.

M. POVERAJ
Gorica, Travnik štev. 5.

Kje se kupi dobro in najceneje blago na meter?

Zobozdravniški in zobotehniški atelje
Dr. I. Eržen
GORICA
Jos. Verdi tekališče štev. 37.
Umetne zobe, zlato zobovje, zlate krone, zlate mostove, zobe na kaučukove plošče, uravnavanje krivo stoječih zob. Plombe vsake vrste.
Ordinira o svojem zdravljenju od 9. ure dop. do 5. ure pop.

Prvo Vacuum goriško čistilno podjetje
Gorica, Via Ascoli št. 20.
Priporoča se za čiščenje novih stavb, javnih uradov, gledišč, cerkev, šol, sanatorjev, hotelov, kavarn, restavracij itd. — Pri privatnikih: osnaženje prahu na hišnih opravah kakor: strop, stene, preproge, zavese, pod, oblazinjeno pohištvo, draperije, postelje itd. — Namazanje in poliranje parketov ter čiščenje sip. — V shrambo se sprejema preproge proti mesečnemu plačilu in po zelo nizkih cenah.
109—52 **Posluži se s proračuni in prospekti.**

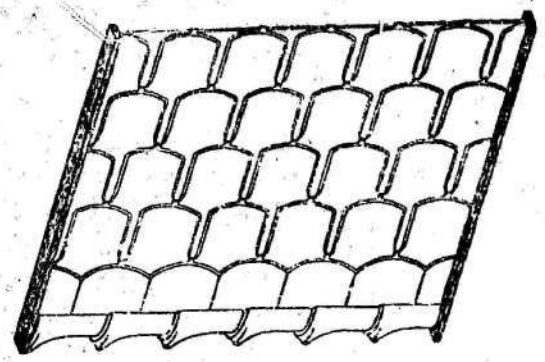

Patentovani sidro-strešniki

(Patent Anker Falzziegel.)

Nova, viharju in dežju kljubujoča kritba. Najednostavnejše, najlažje in najcenejše strešno kritje. Ni potrebno ne privezovati, ne pribijati. Kritba skoraj dvojnata, vsled tega varuje pred mrazom in vročino. — Sidro strešniki se pripravljajo iz najboljše tvarine na najnovejših strojih, na najpopolnejši način.

Glavni zastopnik za Goriško, vipavski in tolminski okraj ter za Kras:

tvrdka z železnino **O. Zajec - Gorica,**

Gosposka ulica št. 7., telefon št. 107.

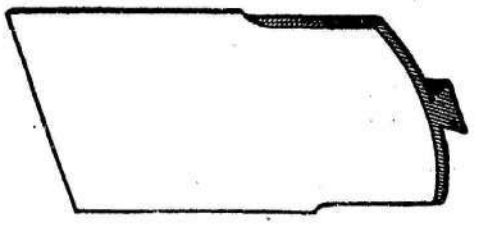

Lekarna Cristofoletti v Gorici na Travniku

Trskino (Štokfiževo) jetrno olje.
Posebno sredstvo proti prsnim boleznim in splošni telesni slabosti.
Izvirna steklenica tega olja naravno rmene barve po K 1·40, bele barve K 2
Trskino železnato jetrno olje.

Raba tega olja je sosebno priporočljiva otrokom in dečkom, ki so nervozni in nežne narave.

Trskino jetrno olje se železnim jodecem. S tem oljem se ozdravijo v kratkem času z gotovostjo vse kostne bolezni, žlezni otoki, golše, malokrvnost itd. itd.

Cena ene steklenice je 1 krono 40 vinarjev.

OPOMBA. Olje, katerega naročam direktno iz Norvegije, preišče se vedno v mojem kem. laboratoriju, predno se napolnijo steklenice. Zato zamorem jamčiti svojim čč. odjemalcem glede čistote in stalne sposobnosti za zdravljenje.

Cristofolettijeva pijača iz kina in železa.

Najboljši pripomoček pri zdravljenju s trskim oljem.

Ena steklenica stane 1 krono 60 vinarjev.

Kupujte samo dvokolesa **„Altena“**, ki so najboljši francoski sistem in najtrpežnejše vrste bodisi za navadno rabo ali za dirke.

Šivalni stroji **Original Victoria** so najpraktičnejši za vsako hišo. Isti služijo za vsakovrstno šivanje in štikanje (vezenje). Stroj teče brezšumno in je jako-trpežen.

Puške, samokrese, slamoreznice in vse v to stroko spadajoče predmete se dobi po tovarniški ceni pri tvrdki

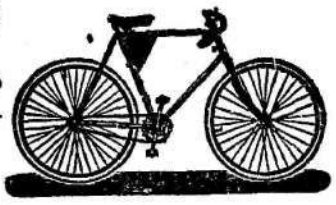

Kerševani & Čuk

GORICA, na Stolnem trgu št. 9. GORICA.

Sedlarska delavnica
Ivan Kravos - Gorica
na Kornu št. 11.

Zaloga vsakovrstnih konjskih vpreg in raznih potrebščin za konje, kakor tudi velika izbèr usnjatih torbic, kovčegov za potovanje, istnic in denarnic; razni nagobčniki, ovratniki, biči, vrvice za pse itd. Barvanje in tapeciranje raznih kaleseljnov in kočij. Vsa v to stroko spadajoča popravila se izvršuje točno. — Nahrbtniki za planince.

400.000 frankov

z mesečnim vplačilom **samo** kron 4·75 se zamore

dne 1. aprila t. l.

z renomirano **turško državno srečko** iz l. 1870

zadeti!

- - Varno naložen denar, zasigurirani dobitki! - -

Skupine sreč v različnih kombinacijah na mesečne obroke od K 3·— višje. — Zahtevajte prospekte!

Češke industrijske banke glavno zastopstvo v Ljubljani. 93—1

Ljubi moj kam greste?

k BATJEL-U

v Gorico

Sv. Ana ulica 2-4

po novo dvokolo, Micka po šivalni stroj, Jože po gramofon in Tinče po kmet. stroj.

Tam je velika zaloga in mehanična delavnica. Prodaja na obroke. Ceniki franko.

Odlikovana pekarija in sladčičarna

Karol Draščik

v Gorici na Kornu v (lastni hiši)

zvršuje naročila **vsakovrstnega tudi najfinejega peciva, torte, kolače za birmance in poroke, odlikovane velikonočne pince** itd.

Prodaja različna **fina vina in likerje na drobno ali v originalnih butelkah**

Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidno postrežbo

po jako zmernih cenah.

Anton Potatzky v Gorici
naslednik Jos. Terpin.

Na sredi Raštelja 7.

TRGOVINA NA DROBNO IN DEBELO.

Najceneje kupovališče sirovinskega in drobnega blaga ter tkanin, preje in nitij.

POTREBŠČINE
za pisarnice, kadilce in popotnike.

Najboljše šivanke za šivalne stroje.

POTREBŠČINE
za krojače in čevljarje.

Svetinjice. — Rožni venci. — Mašne knjižice.

Nišna obuvala za vse letne čase.

Posebnost:

Semena za zelenjave, trave in detelje.

Najbolje oskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce po sejmih in trgih ter na deželi. 2 35—8

A. vd. Berini

Gorica, Šolska ulica št. 2.

velika zaloga oljkinega olja

prve vrste

najboljših tvrdk iz Istre, Dalmacije, Molfette, Bari in Nice

s prodajo na drobno in debelo.

Prodaja na drobno: Kron —·96, 1·04, 1·12 1·20, 1·28, 1·36, 1·44, 1·60, 1·80, 2·—, 2·40 za luči po 72 vin.

Na debelo cene ugodne.

Pošilja poštnine prosto na dom. Posodo se pušča kupcu do popolne vporabe olja; po vporabi se spet zameni s polno.

Pravi vinski kis in navaden. Zaloga mila in sveč.

Cene zmerne.

Glavna zaloga

Palma podpetnikov

A. Drufovka

Gorica, Raštelj 3.

Zaloga usnja.

IZIDOR NANUT

avtorizovana stavbena tvrdka

v Gorici

ulica Adelaide Ristori štev. 5

se priporočata p. n. občinstvu za vsa stavbena dela. Izdelujeta vsakovrstne načrte, proračune in kolavdacije po najnižjih cenah.

„Goriška ljudska posojilnica“

vpisana zadruga z omejenim jamstvom.

(V lastni hiši, Gosposka ulica št. 7, I. nadstr.) — Telefon št. 78.

Račun poštne hranilnice štev. 837.315.

Na občnem zboru dne 28. aprila 1912. se je določilo:

Hranilne vloge se obrestujejo po 5%. Stalne večje vloge z enoletno odpovedjo po dogovoru. Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakogar.

Vlagateljem so na razpolago hišni hranilniki.

Z zvišanjem obresti hranilnih vlog vsled splošnega podraženja denarja, zvišati so se morale sorazmerno tudi dosedanje 5½ oz. 6% obresti od posojil.

Glavni deleži se obrestujejo koncem leta 1911. s 6%.

Stanje 31. dec. 1911.: Zadružnikov 1863 z deleži v znesku 70.910 kron. — Hranilne vloge: 1,103.254·98. — Posojila: 1,068.002·—. — Reservni zaklad: 100.451·56. — Vrednost hiš: 383.538·29.

Podružnica „Ljubljanske kreditne banke“ v GORICI

Delniška glavnica K 8,000.000.

Rezervni zakladi K 1,000.000.

Centrala **v Ljubljani**, podružnice: **Celje, Čelovec, Sarajevo, Split, Trst.**

Nakup in prodaja vrednostnih papirjev vseh vrst deviz-valut. — Predujmi na vrednostne papirje. — Borzna naročila. — Srečke na obroke. — Eskont menic. — Vloge na knjižice po 4¾%, v tekočem računu po dogovoru. — Stavbeni krediti. — Sprejemanje vrednot v varstvo in oskrbovanje. — Safes. — Promese za vsa žrebanja. — Nakazila v inozemstvo. — Kreditna pisma. — Vnovčenje kuponov in izžrebanih vrednostnih papirjev.